

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.007.03.2023

Pan

Ryszard Zubko

Prezes Zarządu

**Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów
i Kanalizacji Sp. z o.o. w Lubinie**

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów
i Kanalizacji Sp. z o.o. w Lubinie

ul. Rzeźnicza 1

59-300 Lubin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/087 – „Zapewnienie bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę wybranych jednostek samorządu terytorialnego na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych”

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15-17, 50-044 Wrocław

T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50

lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Lubinie ¹ , ul. Rzeźnicza 1, 59-300 Lubin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ryszard Zubko, Prezes Zarządu MPWiK Sp. z o.o. w Lubinie od 26 kwietnia 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Określenie potrzeb, organizacja i planowanie działań na wypadek zdarzeń mogących w istotny sposób ograniczyć stopień zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy.2. Przygotowanie działań na wypadek zdarzeń mogących w istotny sposób ograniczyć stopień zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy.
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2023 - do dnia zakończenia czynności kontrolnych ² , z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Ksymena Kramarczyk-Rosiak, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LWR/68/2023 z 18 kwietnia 2023 r.;2. Mirosław Perłowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/47/2023 z 10 marca 2023 r.;3. Angelika Gagon, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/42/2023 z 6 marca 2023 r.

(akta kontroli: t. I str. 1-6, 9, 12-14)

¹ Dalej: MPWiK Sp. z o.o. w Lubinie, Spółka lub Przedsiębiorstwo.

² Tj. do 5 czerwca 2023 r.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Przedsiębiorstwo prowadziło działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę mieszkańców Miasta Lubina⁵ na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych⁶ w ramach wydanego przez Prezydenta Miasta Lubina zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zapatrzenia w wodę. Mimo, że działania Spółki w tym zakresie nie zostały kompleksowo zaplanowane i przygotowane, to jednak Przedsiębiorstwo zapewniło organizację i zasoby przeznaczone do wykorzystania przy dostarczaniu mieszkańcom Miasta Lubina wody w sytuacjach kryzysowych. W szczególności Spółka posiadała pięć niezależnych podstawowych ujęć wody⁷ oraz pierścieniowy układ sieci, który według opinii biegłych⁸, w przypadku awarii⁹ pozwalał na zaopatrzenie w wodę poszczególnych obszarów Miasta z wykorzystaniem ujęć podstawowych pozostających w stanie sprawności. Ponadto utrzymywała w stanie sprawności osiem studni awaryjnych¹⁰ na tych ujęciach, pięć agregatów prądotwórczych, pojazdy i zbiorniki do transportu i dystrybucji wody pitnej¹¹ oraz dysponowała zasobami wody gromadzonymi w czterech zbiornikach wody czystej¹². Przy czym zasoby te nie były wystarczające dla zapewnienia dostaw wody w sytuacjach kryzysowych w wysokości równej z zapotrzebowaniem. Zasoby wody gromadzone w zbiornikach wody czystej pozwalały na pokrycie zapotrzebowanie minimalnego¹³ Miasta Lubina na wodę przez 9,8 doby, co zostało ocenione przez biegłych pozytywnie. Natomiast możliwości transportowe Spółki zapewniały dystrybucję jedynie niespełna 10% dobowego zapotrzebowania minimalnego oraz 29,3% dobowego zapotrzebowania fizjologicznego¹⁴. Biegli ocenili ten stan negatywnie, a zasoby transportowe jako niewystarczające.

Niezależnie od powyższego w działalności Spółki stwierdzono nieprawidłowości polegające między innymi na: **(1)** braku zapewnienia zastępczego punktu poboru wody w trakcie 12 (z 32) awarii trwających ponad cztery godziny; **(2)** nierzetelnym oznaczeniu strefy ochrony pośredniej ustanowionej dla terenu ujęcia Koźlice I i II; **(3)** niepełnej realizacji obowiązku wynikającego z art. 551 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne¹⁵, w odniesieniu do ujęcia Lotnisko oraz Osiek II, tj. niezłożeniu, do końca 2022 r., wniosku o ustanowienie dla tych ujęć strefy terenu ochrony pośredniej; **(4)** niepoddawaniu studni głębinowych, jako urządzeń budowlanych, funkcjonalnie powiązanych z zakładami uzdatniania wody¹⁶, sprawdzeniu w ramach

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej także: Miasto.

⁶ Sytuacja kryzysowa – każda sytuacja wpływająca na ograniczenie stopnia zaopatrzenia w wodę mieszkańców, w szczególności związana z dostarczaniem wody w warunkach specjalnych, takich jak wystąpienie skażenia, klęsk żywiołowych, awarii urządzeń i sieci wodociągowych, aktów terrorystycznych oraz zagrożenia wojną i działań wojennych.

⁷ Ujęcie podstawowe – ujęcie wody, stanowiące podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę w danym systemie wodociągowym.

⁸ Biegli w dziedzinie bezpieczeństwa dostaw wody w sytuacjach kryzysowych powołani zostali w trybie art. 49 ust. 1 ustawy o NIK.

⁹ Polegającej na braku możliwości produkcji wody przez poszczególne ujęcia wody.

¹⁰ Studnia awaryjna – obiekt techniczny, stanowiący rezerwę niezawodnościową dla studni działających na ujęciu podstawowym, utrzymywana w stanie sprawności.

¹¹ Cysterna, pojemnik na przyczepie i pojemnik na wodę.

¹² Zbiornik wody czystej – zbiornik wodociągowy, znajdujący się na terenie ujęcia i stacji uzdatniania wody. W wyliczeniu nie ujęto zbiornika wody czystej w Goli.

¹³ Minimalna ilość wody – ilość wody, która pokrywa potrzeby niezbędne dla przetrwania ludności i zwierząt gospodarskich (w okresie ograniczonych dostaw przez kilka dni), ustalona dla ludności na poziomie 7,5 dm³/na osobę na dobę.

¹⁴ Wyliczenie dotyczy ilości wody, która pokrywa potrzeby niezbędne dla przetrwania człowieka ustalone na 2,5 dm³/na osobę na dobę.

¹⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 2625, ze zm., dalej: Prawo wodne.

¹⁶ Dalej także: ZUW.

kontroli, o których mowa w art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹⁷, oraz niewykazywaniu ich w ksiązkach obiektu budowlanego, prowadzonych dla tych zakładów; (5) nierzetelnej realizacji obowiązków właściciela obiektu budowlanego – w zakresie dotyczącym prowadzenia książki obiektu budowlanego oraz sporządzania protokołu z kontroli, o których mowa w art. 62 ust. 1 Prawa budowlanego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Określenie potrzeb, organizacja i planowanie działań na wypadek zdarzeń mogących w istotny sposób ograniczyć stopień zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy

Opis stanu faktycznego

1.1. MPWiK Sp. z o.o. w Lubinie powstała w wyniku przekształcenia Lubińskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego w Lubinie. Właścicielem udziałów, stanowiących 100% kapitału Spółki, jest Gmina Miejska Lubin¹⁹. W okresie objętym kontrolą Spółka realizowała zadanie polegające na zbiorowym zaopatrywaniu w wodę²⁰ na rzecz wyłącznie mieszkańców Miasta Lubina. Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. zasięgiem sieci wodociągowej objętych było 65,7 tys. osób, a długość tej sieci wynosiła 194,7 km, w tym 175,1 km to rurociągi wody uzdatnionej. Do realizacji ww. zadania Przedsiębiorstwo wykorzystywało także następujące urządzenia wodociągowe: (a) trzy reduktory ciśnienia, (b) trzy hydrofornie; (c) trzy zakłady uzdatniania wody²¹, (d) cztery zbiorniki retencyjne przy zakładach uzdatniania wody²² o łącznej pojemności 6,9 tys. m³ oraz (e) 29 studni głębinowych²³, w ramach pięciu ujęć wody podziemnej (tj. ujęcie: Miejskie, Osiek I, Osiek II, Koźlice I i II oraz Lotnisko)²⁴.

W 2022 r. sumaryczna średniodobowa produkcja wody wynikająca ze zużycia wody przez mieszkańców Miasta Lubina wynosiła 8 418 m³/dobę, co oznaczało, że podstawowe ujęcia wody posiadały rezerwę produkcyjną w wysokości 14 862 m³/dobę²⁵.

W okresie objętym kontrolą aktualnie pozostawało także zezwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Lubin, w miejscowości Gola i części miejscowości Obora, wydane na rzecz Spółki przez Wójta Gminy Lubin 8 października 2012 r.²⁶ Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił, że Przedsiębiorstwo nie świadczyło jednak ww. usług od 1 czerwca 2018 r. Od tej daty Przedsiębiorstwo rozpoczęło sprzedaż wody uzdatnionej (do ww. miejscowości) na rzecz

¹⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 682, ze zm., dalej: Prawo budowlane.

¹⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁹ Dalej także: Miasto Lubin.

²⁰ W rozumieniu art. 2 pkt 21 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2023 r. poz. 537), dalej: ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę.

²¹ Nr I, III i V.

²² Dodatkowo Przedsiębiorstwo posiadało także w stacji uzdatniania wody w Goli zbiornik retencyjny o objętości 50 m³, jednakże nie był on wykorzystywany do zbiorowego zaopatrywania w wodę Miasta Lubina.

²³ Przy czym jedna (nr 301) wyłączona z eksploatacji z powodu „piaszczenia”, tj. zjawisko przenoszenia materiału frakcji piaszczystej lub mniejszej, w zależności od prędkości przepływu, do wnętrza studni, odkładania na filtrze i w strefie przyotworowej lub przez układ pompowy do sieci wodociągowej.

²⁴ Ustalono na podstawie obowiązujących w okresie objętym kontrolą pozwoleń wodnoprawnych.

²⁵ Obliczenie dokonane przez biegłych powołanych w toku kontroli NIK.

²⁶ Znak ROŚ.6342.10.2012.

Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Gminy Lubin Sp. z o.o.²⁷ (dalej: PGKGL Sp. z o.o.), który to podmiot świadczy usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Lubin. Sprzedaż wody uzdatnionej do PGKGL Sp. z o.o. obejmowała także – od 1 marca 2018 r. – punkty poboru wody w innych miejscowościach Gminy Lubin (część Obory, Miroszowice, Krzeczyn Wielki oraz Chróstnik)²⁸, a wody surowej – w Pieszkowie²⁹.

(akta kontroli: t. I str. 15-49, 87-165, 342-344, t. IV str. 1-45, 95, 98-101, t. V str. 1-3, 17-41, t. VI str. 1-44, 269-286)

Wybrane zadania Spółki związane z zaopatrzeniem w wodę mieszkańców Miasta Lubina w sytuacjach kryzysowych zostały wskazane w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków oraz regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków (szerzej: pkt 1.2. i 1.3 niniejszego obszaru), Planie Zarządzania Kryzysowego Miasta Lubina z 2010 r.³⁰, Planie Obrony Cywilnej Miasta Lubina z 2013 r.³¹ oraz w wytycznych Prezydenta Miasta Lubina – Planie Zaopatrzenia Gminy Miejskiej Lubin w wodę³², stanowiących załącznik do opracowywanego nowego Planu Zarządzania Kryzysowego Miasta Lubina (szerzej: pkt. 1.4. niniejszego obszaru).

(akta kontroli: t. I str. 162-165, 193-200, t. III str. 1-15, t. VI str. 253-259, 263-265)

1.2. W badanym okresie Spółka prowadziła działalność polegającą na zbiorowym zaopatrzeniu w wodę Gminy Miejskiej Lubin na podstawie decyzji (zezwolenia) Prezydenta Miasta Lubina z 24 października 2012 r. Zezwolenie zostało wydane bezterminowo³³, po rozpatrzeniu wniosku MPWiK Sp. z o.o. w Lubinie z 14 sierpnia 2012 r., nie było poprzedzone promesą³⁴, o której mowa w art. 17c ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, i nie zostało cofnięte.

W ww. zezwoleniu Spółka została zobowiązana m.in. do (pkt III zezwolenia):

- zapewnienia wysokiej jakości świadczonych usług, niezawodności zbiorowego zaopatrzenia w wodę, przestrzegania wymagań ograniczania szkodliwego oddziaływania na środowisko i utrzymania możliwie niskich kosztów prowadzenia działalności objętej zezwoleniem;
- zapewnienia zdolności posiadanych urządzeń do realizacji dostaw wody do odbiorców w wymaganych ilościach i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody w sposób ciągle i niezawodny, a także zapewnienia należytej jakości dostarczanej wody;
- spełnienia wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz prowadzenia systematycznej kontroli jakości dostarczanej wody.

Zezwolenie określało także warunki wprowadzania ograniczeń dostarczania wody w przypadku jej niedoboru (pkt V zezwolenia). I tak, w przypadku niedoboru wody spowodowanej niedostateczną wydajnością ujęć lub ograniczoną przepustowością sieci wodociągowych, na Spółkę nałożono obowiązek opracowania i wdrożenia programu dostawy wody w warunkach występowania niedoboru, uwzględniającego rotacyjne ograniczenia lub przerwy w dostawach wody dla poszczególnych rejonów Gminy Lubin, jak również poprzez ograniczenie zużycia wody na inne cele niż zaopatrzenie ludności. Z kolei w przypadku przerw w dostawach wody na skutek siły wyższej, a także zdarzeń nagłych, nieprzewidzianych i niezależnych od

²⁷ Umowa nr 238/POK/2018 z 1 czerwca 2018 r. (Obora) oraz nr 237/POK/2018 z 1 czerwca 2018 r. (Gola).

²⁸ Umowa nr 117/POK/2018 z 1 marca 2018 r.

²⁹ Umowa nr 1/POK/ZW/2018 z 1 marca 2018 r.

³⁰ Dalej także: PZK.

³¹ Dalej także: POC.

³² Dalej także: Plan Zaopatrzenia w wodę.

³³ Zezwolenie na prowadzenie działalności począwszy od 1 stycznia 2013 r.

³⁴ Przedsiębiorstwo wykonywało działalność w tym zakresie na podstawie uprzednio obowiązującego zezwolenia z 31 grudnia 2002 r. (obowiązujące do 31 grudnia 2012 r.).

Przedsiębiorstwa (jak kłęski żywiołowe, powódź, susza, skażenie ujęcia wody wyciekami paliw z rurociągów lub zbiorników) Spółkę zobowiązano do: (1) niezwłocznego poinformowania o zaistniałej sytuacji odbiorców w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości; (2) uruchomienia zastępczych punktów poboru wody rozmieszczonych w sposób umożliwiający korzystanie z nich przez odbiorców usług i opublikowania informacji o ich usytuowaniu; (3) niezwłocznego przystąpienia do usuwania skutków awarii lub zdarzeń nagłych bądź wynikających z działania siły wyższej.

(akta kontroli: t. I str. 136-165, 313)

1.3. Do wniosku z 14 sierpnia 2012 r. MPWiK Sp. z o.o. w Lubinie załączyła regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Miejskiej Lubin³⁵, przyjęty uchwałą nr LXXVII/350/06 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 14 lutego 2006 r., określający warunki, w oparciu o które Spółka wykonywała swoją działalność (pkt IX wniosku). Treść ww. regulaminu była zmieniana. W okresie objętym kontrolą Przedsiębiorstwo funkcjonowało w oparciu o regulamin dostarczania wody przyjęty uchwałą nr XLV/398/18 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 16 października 2018 r., a następnie (od 16 czerwca 2021 r.) – uchwałą nr XXVII/189/21 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 25 maja 2021 r.³⁶. Projekt obowiązującego regulaminu dostarczania wody, opracowany przez Przedsiębiorstwo, został przesłany do Przewodniczącego Rady Miejskiej w Lubinie przy piśmie z 25 lutego 2021 r. Projektowane w nim zmiany wynikały, jak wskazała Spółka, z aktualizacji wymogów ustawowych dotyczących wydawania warunków przyłączenia do sieci oraz odbiorów przyłączy wodociągowych lub kanalizacji sanitarnej, obowiązujących przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w relacji z osobami ubiegającymi się o przyłączenie do sieci.

Treść obowiązującego regulaminu dostarczania wody, w odniesieniu do minimalnego poziomu usług świadczonych przez przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków (art. 19 ust. 5 pkt 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę), powielała zapisy zawarte w zezwoleniu z 2012 r. (pkt III i V zezwolenia). Dookreślono w nim, że wymóg zapewnienia dostaw pod odpowiednim ciśnieniem dotyczył wyłącznie dostaw wody z sieci, a minimalne dyspozycyjne ciśnienie wody dostarczanej przez przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne, mierzone na rurociągach zasilających obiekty, wynosiło 0,2 MPa. Określając sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług lub odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków (art. 19 ust. 5 pkt 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę) wskazano (§ 14), że wystąpienie przerwy w dostawie wody może mieć miejsce w przypadku awarii lub planowanych prac konserwacyjno-remontowych. O planowanych przerwach w dostawie wody przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne powinno zawiadomić odbiorców usług co najmniej na dwa dni przed terminem rozpoczęcia prac, a w razie przerwy przekraczającej cztery godziny – zapewnić zastępczy punkt poboru wody, informując odbiorców usługi o jego lokalizacji³⁷. Odbiorcy winni być uprzedzeni przez przedsiębiorstwo o przewidywanych zakłóceniach w realizacji usług w sposób zwyczajowo przyjęty, a udzielanie informacji i odpowiedzi w związku z niedotrzymaniem ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczania wody powinno następować w określonym w tym regulaminie czasie³⁸. W regulaminie przewidziano także prawo odbiorców usług do zgłaszania reklamacji oraz określono zasady ich rozpatrywania.

³⁵ Dalej: regulamin dostarczania wody.

³⁶ Dalej: obowiązujący regulamin dostarczania wody.

³⁷ W przypadku budynków wielolokalowych, przewidziano możliwość poinformowania o ww. zdarzeniach wyłącznie właściciela lub zarządcę nieruchomości.

³⁸ O ile strony nie ustaliły w umowie o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków inaczej.

Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił, że przez zastosowany także w ww. regulaminie zwrot „w sposób zwyczajowo przyjęty” należy rozumieć sposób gwarantujący realizację zasady transparentności. Dodał, że gdyby wystąpiła sytuacja przerwy w dostawie wody spowodowanej siłą wyższą, oprócz poinformowania odbiorców usług przez media lokalne, wykorzystano by także możliwości, które stosuje się w przypadku awarii, tj. m.in. umieszczenie informacji na stronie internetowej Spółki, wystosowanie i dostarczenie pism informacyjnych faxem lub e-mailem, kontakt telefoniczny do dyspozytora pogotowia wodno-kanalizacyjnego lub mistrza ds. sieci czy osobiste przekazywanie informacji przez pracowników (tzw. od drzwi do drzwi). Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił także, że praktykowane od lat ww. formy nie spotkały się z negatywnym odbiorem, stąd Spółka zastosowała oczywisty, jednoznaczny i wyczerpujący w jej ocenie zwrot.

W odniesieniu do warunków dostarczania wody z hydrantów przeciwpożarowych (§ 21 obowiązującego regulaminu dostarczania wody) określono, że ilość wody pobieranej z tych hydrantów wraz ze wskazaniem punktów poboru ustalana jest przez jednostkę straży pożarnej w umownie ustalonych okresach. W przypadku poboru wody z urządzeń wodociągowych, którymi woda dostarczana jest dla innych odbiorców usług, informacja dotycząca ilości pobranej przez straż pożarną wody miała być niezwłocznie przekazywana do przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjnego. Należnościami za pobór wody w ww. przypadkach obciążano Gminę Miejską Lubin.

(akta kontroli: t. I str. 136-200, 304-312, t. IV str. 89)

1.4. W PZK Miasta Lubina z 2010 r., w części *Plan Główny, Charakterystyka zagrożeń oraz ocena ryzyka ich wystąpienia* zidentyfikowano zagrożenie, o dużym prawdopodobieństwie wystąpienia, polegające na zachwianiu systemu zaopatrzenia w wodę będącego następstwem awarii sieci wodociągowej, elektrycznej, skażenia ujęć wody czy długotrwałej klęski suszy. Jako instytucję wiodącą monitorującą to zagrożenie wskazano MPWiK Sp. z o.o. w Lubinie oraz przypisano jej zadanie przygotowania publicznych urządzeń zaopatrzenia w wodę dla Miasta Lubina do funkcjonowania w warunkach specjalnych. Spółkę wskazano także jako podmiot współodpowiedzialny bezpośrednio za całokształt działań likwidujących to zagrożenie. Z kolei w części *Załączniki Funkcjonalne Planu Głównego* w procedurze realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego przyjęto wykonanie przez Spółkę czynności polegającej na wstrzymaniu dopływu wody w sytuacji wystąpienia powodzi, okupacji urzędów i zakładów pracy, aktów terroryzmu oraz zagrożenia dostaw energii elektrycznej i ciepłej oraz wody. W ww. PZK przewidziano także zasady limitowania dostaw wody, ustalając trzy stopnie zagrożenia i godziny podawania wody – I stopień (godz. 5:00-22:00); II stopień (godz. 5:00-9:00, 13:00-22:00), III stopień (godz. 5:00-9:00, 13:00-16:00, 19:00-22:00).

(akta kontroli: t. VI str. 263-265)

W POC z 2013 r. MPWiK Sp. z o.o. w Lubinie została wskazana jako podmiot współrealizujący³⁹ następujące zadania obrony cywilnej: (1) planowanie i zapewnienie ochrony ujęć i urządzeń wodnych na wypadek zagrożenia zniszczeniem, oraz (2) zapewnienie dostaw wody pitnej dla ludności i wyznaczonych zakładów przemysłu spożywczego oraz wody dla urządzeń specjalnych do likwidacji skażeń i do celów przeciwpożarowych. Dodatkowo w pkt 15 ww. POC *Zestawienie potrzeb oraz plan zabezpieczenia w wodę* określono możliwości zapewnienia ciągłości funkcjonowania ujęć wody oraz możliwości awaryjnego zapewnienia dostaw wody. Do pierwszej grupy zaliczono m.in. budowę studni awaryjnych, coroczny zakup nowych agregatów głębinowych umożliwiających wymianę jednostek na nowe, gromadzenie zapasu wody pitnej w zbiornikach retencyjnych (całkowita retencja

³⁹ Z Wydziałem Oświaty i Kultury Urzędu Miejskiego w Lubinie.

6,9 tys. m³) czy wyposażenie zakładów uzdatniania wody w stacjonarne agregaty prądowców umożliwiające awaryjne zasilanie energetyczne studni głębinowych. W drugiej grupie wskazano z kolei na samochód ciężarowy do przewozu wody (cysternę) o objętości 5 m³ oraz cysternę do przewozu wody pitnej do zamontowania na przyczepie o objętości 1,2 m³. Z zamieszczonego w tym dokumencie zestawienia stanu zaopatrzenia ludności w wodę w Gminie Miejskiej Lubin wynikało m.in., że określając ten stan przyjęto sześć studni awaryjnych⁴⁰ wyposażonych w możliwość zasilania z zespołów prądowców oraz zidentyfikowano potrzebę budowy nowej jednej studni awaryjnej.

W sporządzonym przez Miasto Lubin POC dane w ww. zakresie nie były w pełni aktualne i nie odpowiadały zasobom posiadanym przez Spółkę (szerzej w pkt 1.12 niniejszego obszaru). Prezes Zarządu Spółki nie posiadał wiedzy, czy treści ww. planu z 2013 r. były uzgadniane z Przedsiębiorstwem. Z ustaleń kontroli NIK, przeprowadzanej równolegle w Urzędzie Miasta Lubina wynikało natomiast, że POC nie został uzgodniony ze Spółką, a Sekretarz Miasta Lubina wskazał, że plan uzyskał uzgodnienie (bez zastrzeżeń) Starosty Lubińskiego, co według władz Miasta Lubina stanowiło podstawę do uznania planu za „prawidłowo uzgodniony”.

(akta kontroli: t. IV str. 82-92, t. VI str. 242-247, 250, 263-265)

W Planie Zaopatrzenia w wodę wskazano z kolei, że MPWiK Sp. z o.o. w Lubinie, jako podmiot odpowiedzialny za dostawy wody dla ludności, zapewnia w sytuacjach kryzysowych następujące możliwości: (1) odcięcie danych ujęć wody z możliwością eksploatacji całego systemu lub jego fragmentów (np. sieci wodociągowej, ujęcia wody); (2) włączenie do pracy alternatywnych technologii uzdatniania wody; (3) zwiększenie dawek środka dezynfekującego; (4) dostawa wody z pominięciem zakładu uzdatniania wody; (5) uzdatnianie wody dostarczanej z ujęć rezerwowych w ilości niezbędnej, co powinno być zapewnione w układach technologicznych przystosowanych do usuwania skażeń wody w stacjach uzdatniania wody, przewoźnych stacjach uzdatniania wody i filtrach specjalnych. Dodatkowo założono, że w czasie unieruchomienia wodociągu oraz na terenach nieobjętych siecią wodociągową zaopatrzenie w wodę zapewnia się ze studni awaryjnych. W przypadku braku odpowiedniej liczby studni awaryjnych lub ich niekorzystnego rozmieszczenia oraz w sytuacjach kryzysowych woda dostarczana będzie mieszkańcom z alternatywnych źródeł z wykorzystaniem pojazdów przystosowanych do przewożenia wody przeznaczonej do spożycia (beczkowozy, cysterny).

Z informacji uzyskanych od Sekretarza Miasta Lubina wynikało, że Plan Zaopatrzenia w wodę nie został przekazany do uzgodnienia do MPWiK Sp. z o.o. w Lubinie, gdyż pozostawał w trakcie opracowywania. Niemniej NIK zauważa, że stanowił on część nowego PZK Miasta Lubina, który został przekazany do zatwierdzenia Staroście Lubińskiemu. Prezes Zarządu Spółki w wyjaśnieniach wskazał, że Przedsiębiorstwo nie uczestniczyło w opracowywaniu Planu Zaopatrzenia w wodę i ww. fragment Planu nie był ze Spółką konsultowany.

Natomiast rzeczywisty stan posiadanych przez Spółkę zasobów do organizacji kryzysowych dostaw wody opisany został w pkt 1.12 niniejszego obszaru.

(akta kontroli: t. IV str. 82-92, t. VI str. 204, 215, 242-265)

1.5. W strukturze organizacyjnej Spółki wyodrębniono komórki organizacyjne⁴¹, którym powierzono określone zadania związane z zapewnieniem mieszkańcom dostaw wody, w tym o określonej jakości, tj.:

⁴⁰ W toku kontroli NIK liczbę studni awaryjnych skorygowano do czterech.

⁴¹ Ustalono na podstawie zapisów Regulaminu Organizacyjnego MPWiK Sp. z o.o. w Lubinie, przyjętego uchwałą nr 14/2018 Zarządu Spółki z 29 listopada 2019 r. i zatwierdzonego uchwałą nr 17/2019 z 10 grudnia 2019 r. Rady Nadzorczej Spółki.

- Dział Produkcji Wody, do zadań którego należało m.in. zarządzanie procesami ujmowania i uzdatniania wody w celu zapewnienia ciągłości dostaw wody oraz nadzór i konserwacja⁴² obiektów wraz z urządzeniami i układami mechanicznymi, elektrycznymi i automatyki, wchodzącymi w skład ujęć i stacji uzdatniania wody, a także hydroforni osiedlowych wraz z obiektami towarzyszącymi;
- Dział Eksploatacji Sieci, do zadań którego należało m.in. prowadzenie całokształtu spraw związanych z zapewnieniem prawidłowej i ciągłej pracy sieci wodociągowych oraz obiektów z nimi związanych⁴³, prowadzenie stałego monitoringu przepływów i ciśnienia wody w sieci oraz jakości wody u odbiorców;
- Laboratorium, do zadań którego należało m.in. pobieranie próbek wody, prowadzenie badań fizykochemicznych próbek wody oraz sprawowanie kontroli nad jakością produkowanej wody.

Jak wyjaśnił Prezes Zarządu Spółki, zadania związane z zapewnieniem dostaw wody w sytuacjach kryzysowych nie zostały przypisane określonym komórkom organizacyjnym czy pracownikom Spółki. Niemniej NIK zauważa, że w opracowanej przez Przedsiębiorstwo *Instrukcji postępowania na wypadek odebrania informacji o skażonej wodzie „AKCJA WODA”* – aktualizacja z 2021 r., wskazano Prezesa Zarządu Spółki, jako osobę odpowiedzialną za prowadzenie akcji i przypisano jemu określone zadania tak, jak i dyżurnemu dyspozytorowi. W dokumencie tym zamieszczono także wykaz osób (adresów i telefonów) planowanych do zaangażowania w akcji. Prezes Zarządu Spółki został wskazany także jako osoba odpowiedzialna za przygotowanie i prowadzenie przedsięwzięć przeciwpowodziowych należących do MPWiK Sp. z o.o. w Lubinie⁴⁴.

(akta kontroli: t. I str. 48-86, 212-223, 234-246, t. V str. 5)

1.6. Spółka nie opracowała i nie wdrożyła wewnętrznych wytycznych określających zasady dotyczące zaopatrzenia Miasta Lubin w wodę w odpowiedniej ilości i o odpowiedniej jakości na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych⁴⁵. Zobowiązanie do ich opracowania nie wynikało wprost z żadnego dokumentu dotyczącego zarządzania kryzysowego bądź obrony cywilnej w Mieście Lubin. Wytycznych w powyższym zakresie Spółka nie otrzymała także od Prezydenta Miasta Lubina, jako organu właściwego w sprawach zarządzania kryzysowego na jego obszarze, a do 22 kwietnia 2022 r. również jako szefa obrony cywilnej w gminie.

W toku kontroli NIK, Kierownik Działu Eksploatacji Sieci Spółki opracował, a następnie Prezes Zarządu Spółki zatwierdził wymagania ogólne dla cystem/zbiornika przystosowanego do zaopatrzenia ludzi w wodę przeznaczoną do spożycia, regulujące – pod kątem higieniczno-sanitarnym, m.in. sposób przechowywania, przygotowania, mycia i dezynfekcji cystem i zbiorników.

(akta kontroli: t. III str. 1-15, t. IV str. 186-187)

⁴² We współpracy z Działem Energetyczno-Mechanicznym oraz Działem Informatyki i Automatyki Spółki.

⁴³ W tym przyjmowanie zgłoszeń i reklamacji dotyczących zakłóceń w dostarczaniu wody i prowadzenie działań naprawczych w związku z ujawnionymi zakłóceniami i awariami oraz prowadzenie planowanych działań eksploatacyjnych sieci, w tym przeglądów i remontów, prac konserwacyjnych i modernizacyjnych.

⁴⁴ W dokumencie wewnętrznym Spółki pn. Program zabezpieczenia przeciwpowodziowego obiektów MPWiK Sp. z o.o. w Lubinie z sierpnia 2021 r.

⁴⁵ Tj.: (a) zasady określania zapotrzebowania na wodę w warunkach specjalnych w oparciu o wskaźniki jednostkowe zapotrzebowania na wodę w ilości minimalnej i w ilości niezbędnej; (b) pożądany stopień zapewnienia zidentyfikowanych potrzeb oraz sposób monitorowania jego zapewnienia; (c) wymagania techniczne i organizacyjne dotyczące projektowania i eksploatacji urządzeń zaopatrzenia w wodę, mające na celu zapewnienie funkcjonowania tych urządzeń w sytuacji kryzysowej; (d) zasady monitorowania i informowania mieszkańców o ocenie jakości wody czerpanej ze źródeł awaryjnych, posiadanych przez Spółkę; (e) zasady higieniczno-sanitarne użytkowania środków transportu do przewozu wody pitnej; (f) sposób obliczania (kalkulacji) liczby i pojemności środków do przewozu wody w sytuacjach kryzysowych; (g) formę i zakres prowadzenia dokumentacji dotyczącej zapewnienia funkcjonowania publicznych urządzeń zaopatrzenia w wodę w sytuacjach kryzysowych w Gminie Miejskiej Lubin.

1.7. Jak wyjaśnił Prezes Zarządu Spółki, Gmina Miejska Lubin nie zleciła/nie powierzyła Spółce skalkulowania i ustalenia zapotrzebowania tej Gminy na wodę w sytuacjach kryzysowych dla okresu objętego kontrolą. Spółka nie dokonała takiej kalkulacji – ani samodzielnie, ani nie uczestniczyła w jej sporządzeniu. Zobowiązanie do wykonania takiego zadania nie wynikało wprost z żadnego dokumentu dotyczącego zarządzania kryzysowego w tej Gminie.

Według wyliczenia biegłych, zapotrzebowanie na wodę w sytuacji kryzysowej dla Miasta Lubina (wg stanu na 31 grudnia 2022 r.) wynosiło, dla:

- zaspokojenia potrzeb fizjologicznych ludności – 163,59 m³/dobę⁴⁶,
- minimalnych dostaw wody – 490,96 m³/dobę⁴⁷,
- niezbędnych dostaw wody – 1460,62 m³/dobę⁴⁸.

(akta kontroli: t. III str. 1-15, t. VI str. 269-286)

1.8. Dla Przedsiębiorstwa nie zostały określone wytyczne/zasady opracowania i prowadzenia dokumentacji dotyczącej zapewnienia funkcjonowania publicznych urządzeń zaopatrzenia w wodę w sytuacjach kryzysowych. Jednostka nie dysponowała własną dokumentacją dotyczącą ww. zakresu, w której określono m.in. zapotrzebowanie wody w warunkach normalnych i w okresie ograniczonych dostaw wody; wykaz i charakterystykę alternatywnych ujęć wody niezbędnych na wypadek braku możliwości dostaw wody siecią wodociągową; potrzeby (braki) w zakresie urządzeń wodociągowych oraz materiałów/sprzętu technicznego niezbędnych dla zapewnienia dostaw wody w warunkach działania sieci wodociągowej w ograniczonym zakresie; zasady aktualizacji tej dokumentacji i jej zatwierdzania (uzgadniania).

W Spółce opracowano natomiast (w odniesieniu do sytuacji kryzysowych i dostaw wody) następujące dokumenty:

- *Instrukcję postępowania na wypadek odebrania informacji o skażonej wodzie „AKCJA WODA”* (aktualizacja z sierpnia 2021 r.), stanowiącą m.in. zbiór wytycznych dla osoby prowadzącej akcję, dyżurnego dyspozytora oraz poszczególnych zakładów uzdatniania wody i laboratorium (w zakresie wykonania określonych czynności);

- *Program zabezpieczenia przeciwpowodziowego obiektów MPWiK Sp. z o.o. w Lubinie* (z sierpnia 2021 r.), określający m.in. organizację Przedsiębiorstwa w czasie trwania akcji, w tym zawierający wykaz pracowników z przydziałem określonych zadań, plan racjonalnej gospodarki wodą pitną w czasie trwania tej akcji⁴⁹, wykaz obiektów Spółki, wykaz środków transportowych i sprzętowych Spółki, w którym ujęto posiadane przez Przedsiębiorstwo cysterny, wykaz agregatów prądotwórczych, w tym mobilnych (przewoźnych), ze wskazaniem pracowników przeszkolonych i uprawnionych do ich obsługi;

- *Instrukcję usuwania awarii w Dziale Produkcji Wody* (z lipca 2019 r.) oraz procedurę *Wystąpienie awarii technicznej. Postępowanie na wypadek awarii wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie miasta Lubina* (z lutego 2023 r.), regulującą m.in. zasady

⁴⁶ Wyliczenie dotyczy ilości wody, która pokrywa potrzeby niezbędne dla przetrwania człowieka ustalone na 2,5 dm³/na osobę na dobę.

⁴⁷ Wyliczenie dotyczy ilości wody, która pokrywa potrzeby niezbędne dla przetrwania ludności i zwierząt gospodarskich (w okresie ograniczonych dostaw przez kilka dni), ustalonej dla ludności na poziomie 7,5 dm³/na osobę na dobę.

⁴⁸ Wyliczenie dotyczy ilości wody, która pokrywa potrzeby wszystkich odbiorców w ilościach niezbędnych do życia, funkcjonowania zakładów użyteczności publicznej i potrzeby wybranej produkcji (w okresie ograniczonych dostaw przez kilka tygodni), ustalonej dla ludności na poziomie 15 dm³/na osobę na dobę.

⁴⁹ Wskazano w nim, że decyzję o wprowadzeniu racjonowania wody podejmuje Prezes Zarządu Spółki. Limitowanie wody mogłoby nastąpić po uruchomieniu i wykorzystaniu wszystkich agregatów prądotwórczych stałych i przewoźnych do zasilania ujęć i zakładów uzdatniania wody. Ustalono trzy stopnie zagrożenia (I stopień – godziny podawania wody: 5:00-22:00; II stopień – godziny podawania wody: 5:00-9:00 i 13:00-22:00; III stopień – godziny podawania wody: 5:00-9:00, 13:00-16:00 i 19:00-22:00).

zgłaszania awarii i sposób postępowania przy ich usuwaniu, zarówno w przypadku wody surowej (awarie sieci rurociągowej), jak i uzdatnionej (awarie sieci wodociągowej).

(akta kontroli: t. I str. 201-262, t. III str. 1-15, t. V str. 346-352)

1.9. Spółka w okresie objętym kontrolą nie sporządzała i nie brała udziału w sporządzeniu charakterystyki zagrożeń dotyczących zapewnienia ciągłości dostaw wody oraz oceny ryzyka ich wystąpienia.

Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił, że Spółka nie widziała potrzeby sporządzenia takiej dokumentacji. Dodał, że Przedsiębiorstwo realizuje swoje zobowiązania zgodnie z wydanym zezwoleniem oraz obowiązującym regulaminem dostarczania wody.

Niemniej NIK zauważa, że mimo, iż obowiązek sporządzenia przez Przedsiębiorstwo charakterystyki zagrożeń wraz z oceną ryzyka ich wystąpienia nie wynika bezpośrednio z przepisu prawa, to jednak Spółka, zgodnie z wydanym przez Prezydenta Miasta Lubina zezwoleniem na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, jak również obowiązującym regulaminem dostarczania wody, została zobowiązana w szczególności do zapewnienia: niezawodności zbiorowego zaopatrzenia w wodę, zdolności posiadanych urządzeń do realizacji dostaw wody do odbiorców w wymaganych ilościach i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody w sposób ciągły i niezawodny, należytej jakości dostarczanej wody. Charakterystyka wraz z oceną ryzyka mogłoby ułatwić identyfikację rozwiązań służących przeciwdziałaniu wystąpieniu tych zagrożeń oraz zaplanowanych do wykorzystania w sytuacji ich wystąpienia bądź eliminowania skutków ich wystąpienia.

(akta kontroli: t. III str. 1-15, t. VI str. 202, 214)

1.10. Spółka w okresie objętym kontrolą nie identyfikowała potrzeb/niedoborów w zasobach niezbędnych do zapewnienia Gminie Miejskiej Lubin dostaw wody w sytuacjach kryzysowych (szczególnie w odniesieniu do urządzeń wodociągowych, alternatywnych źródeł wody i materiałów/sprzętu technicznego). Jak wyjaśnił Prezes Zarządu Spółki, Przedsiębiorstwo nie przeprowadziło takiej analizy ze względu na brak powszechnie obowiązujących regulacji prawnych określających zasady co do sporządzania i aktualizacji dokumentacji dotyczącej zapewnienia bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę w sytuacjach kryzysowych.

(akta kontroli: t. III str. 1-15)

1.11. W okresie objętym kontrolą Przedsiębiorstwo opracowało i przedłożyło Prezydentowi Miasta Lubina, dwa wieloletnie plany rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, o których mowa w art. 21 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, tj. na lata 2019-2023, a następnie na lata 2022-2026⁵⁰. Plany te zostały uchwalone przez Radę Miejską w Lubinie odpowiednio 13 grudnia 2019 r. oraz 29 marca 2022 r. Dla lat 2021-2023 w planach tych nie przewidziano przedsięwzięć rozwojowo-modernizacyjnych mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dostaw zaopatrzenia w wodę na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych⁵¹. Jak wyjaśnił Prezes Zarządu Spółki w wieloletnich planach zamieszczone są najbardziej istotne zadania zaplanowane i ujęte w zatwierdzonym, rocznym planie inwestycji i modernizacji MPWiK Sp. z o.o. w Lubinie, których realizacja jest konieczna, jednakże ze względu na bardzo wysokie nakłady finansowe – uzależniona jest od możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania.

⁵⁰ Jak wyjaśnił Prezes Zarządu Spółki konieczność opracowania nowego planu wynikała z wymogu uaktualnienia danych w związku z aktualizacją Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

⁵¹ W zakresie dotyczącym urządzeń wodociągowych, wszystkie zaplanowane zadania dotyczyły budowy, rozbudowy bądź modernizacji sieci wodociągowej.

Spółka nie otrzymała żadnych wytycznych w zakresie dotyczącym zasad zamieszczania zadań w planach rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i kanalizacyjnych.

(akta kontroli: t. I str. 348-456, t. IV str. 82-93)

1.12. Przedsiębiorstwo nie prowadziło ewidencji publicznych urządzeń umożliwiających zaopatrywanie ludności Miasta Lubina w wodę w sytuacjach kryzysowych (w ramach dokumentacji kryzysowych dostaw wody), za wyjątkiem wykazów: środków transportu oraz agregatów prądotwórczych, zamieszczonych w *Program zabezpieczenia przeciwpowodziowego obiektów MPWiK Sp. z o.o. w Lubinie*, co opisano w pkt 1.8 niniejszego obszaru.

Z informacji przekazanych w toku kontroli przez Prezesa Zarządu Spółki wynikało, że Przedsiębiorstwo dysponowało:

- ośmioma studniami awaryjnymi, planowanymi do wykorzystania w przypadku braku możliwości dostaw wody siecią wodociagową, na poszczególnych ujęciach wód podziemnych, tj.: (1) Koźlice I i II – studnie 301 bis, 303 bis, 307 bis, 308 bis, 309 bis; (2) Lotnisko – studnia 311 oraz (3) Osiek II – studnie 514 i 516 bis.

Jak wyjaśnił Prezes Zarządu Spółki, studnie te są studniami awaryjnymi dla studni podstawowych (tj. gdy istnieje możliwość odwiertu przy studni podstawowej, wówczas ta nowa studnia, zgodnie z nomenklaturą hydrologiczną, jest nazwana studnią awaryjną) i są eksploatowane (naprzemiennie⁵²) tak samo, jak studnie podstawowe celem utrzymania ich sprawności technicznej. Dodał, że w przypadku zaistnienia sytuacji, w której studnia podstawowa nie mogłaby działać (np. klęska żywiołowa, kradzież, uszkodzenie czy skażenie bakteriologiczne), można zastąpić ją studnią awaryjną;

- cysterną o pojemności 2,5 m³, zbiornikiem stalowym na wodę zamontowanym na przyczepie o pojemności 1,2 m³ (dalej: cysterny) oraz zbiornikiem na wodę o pojemności 1,1 m³ (dalej: pojemnik);

- pięcioma zbiornikami wody czystszej, zlokalizowanymi przy: zakładzie uzdatniania wody nr III (dwa, o łącznej objętości 3,9 tys. m³)⁵³, zakładzie uzdatniania wody nr V (dwa, o łącznej objętości 3,0 tys. m³)⁵⁴ oraz stacji uzdatniania wody w Goli (jeden o objętości 50 m³);

- dwoma mobilnymi agregatami/zespołami prądotwórczymi, o mocy 32 kW każdy.

W okresie objętym kontrolą (bądź dla okresu objętego kontrolą) Spółka nie została zobowiązana do przekazywania do Prezydenta Miasta Lubina danych dotyczących publicznych urządzeń, będących w zasobach Spółki i umożliwiających zaopatrywanie ludności Miasta Lubina w wodę w sytuacjach kryzysowych. Jak wyjaśnił Prezes Zarządu Spółki, w toku kontroli NIK, Przedsiębiorstwo otrzymało pismo z Urzędu Miasta Lubina w sprawie przekazania dokumentacji dotyczącej zaopatrzenia Miasta w wodę na wypadek nadzwyczajnych zdarzeń.

(akta kontroli: t. II str. 137-318, t. IV str. 89-92, 110, 113, 123-128, 228-237, 130-187, t. V str. 133-137)

1.13. W Spółce wprowadzono system badania jakości wody, obejmujący także wodę surową czerpaną ze studni, w tym studni awaryjnych oraz wodę w środkach transportu lądowego – cysternach (beczkach). Założono, że każda ze studni raz w roku (w ostatnim miesiącu wybranego kwartału) będzie zbadana w zakresie dotyczącym spełniania parametrów jakościowych (grupy A i B), określonych w rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody

⁵² Poza studnią 514, dla której studnia podstawowa została zlikwidowana.

⁵³ Jeden o objętości 2,5 tys. m³, a drugi – 1,4 tys. m³.

⁵⁴ Po 1,5 tys. m³ każdy.

przeznaczonej do spożycia przez ludzi⁵⁵, dla wody uzdatnionej przeznaczonej do spożycia⁵⁶. Zakres i częstotliwość tych badań zostały uzgodnione (w każdym roku) z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Lubinie⁵⁷. Dla własnych potrzeb, w pozostałych trzech kwartałach, Spółka wykonywała dodatkowe badania, w węższym zakresie⁵⁸. Jak wyjaśnił Prezes Zarządu Spółki badania jakości wody surowej wydobywanej ze studni głębinowych, pobieranej bezpośrednio z zaworów czerpalnych poszczególnych studni, w strefie ujęcia wody, zapewniają Spółce możliwość stałego monitorowania jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, w tym wykrycia ewentualnego niekorzystnego wpływu działalności rolniczej, górnictwa, poprzez stwierdzenie obecności substancji chemicznych i/lub bakterii chorobotwórczych, które nie powinny się w takiej wodzie znajdować.

Dla badania wody w środkach transportu lądowego przyjęto częstotliwość jego wykonywania według zapotrzebowania Działu Eksploatacji Sieci Spółki. Zakres z kolei określono zgodnie z tabelą nr 3 załącznika nr 1 *Parametry i wartości parametryczne, jakim powinna odpowiadać woda* do rozporządzenia w sprawie jakości wody. Jak wyjaśnił Prezes Zarządu Spółki, ww. rozporządzenie nie określa częstotliwości badania, także PPIS w Lubinie określonej częstotliwości nie wymagał, a Spółka nie widziała potrzeby dodatkowych uzgodnień w tym zakresie.

Przedsiębiorstwo nie otrzymało wytycznych dotyczących badań jakości wody w cysternach lub zbiornikach, ani od PPIS w Lubinie, ani od Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, ani Głównego Inspektora Sanitarnego.

Badania jakości wody – w zakresie dotyczącym określonych parametrów fizykochemicznych, były wykonywane przez Laboratorium Spółki. Przedsiębiorstwo korzystało także z usług trzech podmiotów zewnętrznych – odnośnie wykonywania badań obejmujących pozostałe, wymagane parametry. Zgodnie z wymogiem określonym w art. 12 ust. 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, wszystkie te jednostki (laboratoria) posiadały zatwierdzony przez właściwego miejscowo państwowego powiatowego inspektora sanitarnego system jakości prowadzonych badań wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W okresie objętym kontrolą studnie awaryjne oraz cysterny nie były przedmiotem badań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach nadzoru nad jakością wody pitnej⁵⁹. Spółka nie przeprowadziła oceny ryzyka, o której mowa w § 12 rozporządzenia w sprawie jakości wody. Jej przeprowadzenie ma jednak charakter fakultatywny.

(akta kontroli: t. III str. 1-506, t. IV str. 102-113)

1.14.-1.15. Spółka nie posiadała obiektów infrastruktury krytycznej, w związku z czym nie sporządzała planów ochrony infrastruktury krytycznej, o których mowa w art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym⁶⁰.

(akta kontroli: t. I str. 325-326, 337-338)

1.16. Jak wyjaśnił Prezes Zarządu Spółki, Przedsiębiorstwo nie otrzymało żadnych wytycznych w związku z uchynieniem przepisów prawa (od 22 kwietnia 2022 r.)

⁵⁵ Dz. U. poz. 2294, dalej: rozporządzenie w sprawie jakości wody.

⁵⁶ Z wyłączeniem takich parametrów jak: utlenialność z KMnO₄, bromodichlorometan, chloraminy, suma chloranów i chlorynów, ozon oraz trichlorometan. Dodatkowo Przedsiębiorstwo oznaczało informacyjnie poziom wapnia.

⁵⁷ Dalej: PPIS w Lubinie.

⁵⁸ W dwóch kwartałach: pH, przewodność elektryczna, twardość, wapń, magnez, żelazo, mangan, jon amonu, azotany, azotyny, chlorki, siarczany, fluorki, bakterie grupy coli, Escherichia coli (E. coli), ogólna liczba mikroorganizmów w 22 stopniach C; w jednym kwartale: bakterie grupy coli, Escherichia coli (E. coli), ogólna liczba mikroorganizmów w 22 stopniach C.

⁵⁹ Aż do zlecenia przez NIK PPIS w Lubinie, na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy o NIK, kontroli wody gromadzonej w cysternach i pojemnikach na wodę.

⁶⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 122.

dotyczących obrony cywilnej. Dodał, że uchylene dotychczasowych regulacji prawnych należy ocenić pozytywnie, gdyż zawierały one anachroniczne i przestarzałe rozwiązania prawne i organizacyjne, skutkujące nadmierną biurokracją. Zdaniem Prezesa Zarządu Spółki brak aktualnych przepisów nie wpływa na organizację i planowanie działań, określanie i finansowanie potrzeb oraz na skuteczność realizacji zadań przez Spółkę w zakresie zabezpieczenia zaopatrzenia w wodę mieszkańców Lubina w sytuacjach kryzysowych.

(akta kontroli: t. IV str. 97, 342-343, t. V str. 5)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Spółka działała na podstawie zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Miasta Lubina m.in. w zakresie zapewnienia dostaw wody w sytuacjach kryzysowych. Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, przedłożyła Radzie Miejskiej Lubina projekt regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, w którym określono m.in. sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług lub odpowiednich parametrów dostarczanej wody. Spółka nie brała udziału przy planowaniu zadań i zasobów przywidywanych do kryzysowych dostaw wody, określonych w PZK Miasta Lubina z 2010 r., w POC z 2013 r. oraz Planie Zaopatrzenia w wodę. Przez to zawarte w ww. dokumentach dane o posiadanych przez Spółkę zasobach nie zawsze były zgodne ze stanem faktycznym. Przedsiębiorstwo nie posiadało dokumentacji dotyczącej funkcjonowania publicznych urządzeń zaopatrzenia w wodę w sytuacjach kryzysowych. Jednakże przyjęło wewnętrzne regulacje w tym zakresie, m.in. określające sposób postępowania w przypadku skażenia wody czy wystąpienia powodzi, a także w toku kontroli NIK – odnoszące się do higieniczno-sanitarnych aspektów przygotowania i eksploatacji cystern i zbiorników (pojemników) do dystrybucji wody. Zgodnie m.in. z art. 5 ust. 1a ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, w Przedsiębiorstwie ustanowiono wewnętrzny system kontroli jakości wody, obejmujący m.in. studnie awaryjne oraz cysterny i pojemnik na wodę. Spółka nie sporządziła charakterystyki zagrożeń w zakresie zapewnienia ciągłości dostaw wody wraz z oceną ryzyka ich wystąpienia, co w ocenie NIK mogło utrudniać Przedsiębiorstwu właściwą identyfikację rozwiązań służących przeciwdziałaniu i eliminacji skutków wystąpienia tych zagrożeń. Spółka nie przeprowadzała także analizy potrzeb/niedoborów w zasobach niezbędnych do zapewnienia Gminie Miejskiej Lubin dostaw wody w sytuacjach kryzysowych.

OBSZAR

2. Przygotowanie działań na wypadek zdarzeń mogących w istotny sposób ograniczyć stopień zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy

Opis stanu
faktycznego

2.1. W badanym okresie Spółka zrealizowała jedno zadanie związane z rozwojem bądź modernizacją urządzeń wodociagowych mające na celu zapewnienie dostaw wody w sytuacjach kryzysowych, tj. wykonanie modernizacji awaryjnego sterowania pracą 15 studni głębinowych (w tym studni awaryjnych) ujęcia Koźlice I i II oraz Lotnisko. Koszt realizacji zadania wyniósł 115,7 tys. zł (brutto). Finansowanie zapewniono ze środków własnych. Zadanie zostało ujęte (jako propozycja) w planie inwestycji i modernizacji MPWiK Sp. z o.o. w Lubinie na 2022 r., a konieczność jego wykonania wynikała z potrzeby zmiany przyjętego dotychczas rozwiązania, które nie spełniało swojej funkcji⁶¹.

Spółka realizowała także zadanie dotyczące wykonania studni zastępczej nr 3z bis na terenie ujęcia Osiek II dla trwale uszkodzonej i przeznaczonej do likwidacji studni

⁶¹ Rozwiązanie polegające na komunikacji radiowej, z uwagi na przeszkody (drzewa), nie zawsze działało.

3z. Stan zaawansowania prac wynosił ok. 80%⁶², a poniesione nakłady 186,0 tys. zł (netto).

(akta kontroli: t. II str. 1-6, t. VI str. 215-216)

2.2. Spółka w sposób prawidłowy dokonała wyboru wykonawców ww. zamówień⁶³, przestrzegając regulacji wewnętrznych. Z uwagi na rodzaj prowadzonej przez Przedsiębiorstwo działalności i przedmiot tych zamówień, zostały one zakwalifikowane do zamówień sektorowych, w rozumieniu art. 7 pkt 35 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁶⁴, a szacunkowa ich wartość zwalniała Spółkę z konieczności stosowania przepisów Pzp.

Zadania zostały wykonane prawidłowo, zgodnie z wymaganiami technicznymi założonymi przez Przedsiębiorstwo i projektem prac geologicznych (dotyczy zamówienia na wykonanie odwiertu studni) oraz terminowo, a Spółka dokonała zapłaty za ich realizację zgodnie z warunkami przewidzianymi w umowach. Wartość zakończonego zadania zwiększyła wartość środka trwałego pn. Automatyka i sterowanie procesami technologicznymi⁶⁵ (w ujęciu księgowym).

(akta kontroli: t. II str. 43-130)

2.3. Wszystkie osiem studni awaryjnych, wskazane przez Prezesa Zarządu Spółki, były objęte wewnętrznym monitoringiem jakości wody, według zasad przyjętych w Spółce i ustalonych z właściwym miejscowo inspektorem sanitarnym. Ostatnie, przeprowadzone w 2022 r. badania jakości wody pobranej bezpośrednio z tych studni wskazywały, że woda ta nie spełniała wymagań określonych dla wody przeznaczonej do spożycia, głównie z uwagi na przekroczenie dopuszczalnych parametrów żelaza i manganu⁶⁶. Przy czym rozporządzenie w sprawie jakości wody nie wymagało spełniania przez wodę czerpną ze studni parametrów określonych dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Wydajność poszczególnych studni awaryjnych (wg pozwolenia wodnoprawnego) nie była jednolita i wahała się od 36 m³/h⁶⁷ do 60 m³/h⁶⁸, przy czym ich faktyczna wydajność była niższa (od 12 m³/h do 49 m³/h). W 2022 r. najwyższą dobową wydajność (na dany dzień) osiągnęły studnie 516 bis, 514 i 311 (odpowiednio 1 203 m³, 1 173 m³ oraz 1 154 m³). Z danych przedłożonych przez Spółkę wynikało, że wydajność dobowa wydobycia wody przy użyciu przenośnego agregatu prądotwórczego (np. w sytuacji braku energii elektrycznej), była tożsama, co w przypadku zastosowania agregatu głębinowego.

Studnie awaryjne były przystosowane do pracy z agregatem/zespołem prądotwórczym w przypadku utraty stałego zasilania energią elektryczną. Dwa mobilne agregaty prądotwórcze, o mocy 32 kW każdy, składowano w garażu zaplecza Spółki⁶⁹. Oba były sprawne. W agregatach utrzymywano poziom paliwa ok. 80-90% pojemności baku. Nie magazynowano zapasów paliwa.

NIK zauważa, że w sytuacji kryzysowej, konieczność zapewnienia paliwa dla urządzeń takich jak agregaty prądotwórcze, staje się kluczowa (tj. zapewnienie zasilania w celu wydobycia wody). Zawarte przez Spółkę, dla okresu objętego kontrolą, umowy na zakup paliw płynnych i benzyny bezołowiowej nie przewidywały zapisów, gwarantujących dostęp na preferencyjnych warunkach (np. pierwszeństwa)

⁶² Według danych na dzień 28 marca 2023 r.

⁶³ W przypadku zadania niezrealizowanego, kontroli poddano udzielone zamówienia na wybór wykonawcy odwiertu otworu studziennego o szacunkowej wartości 250,0 tys. zł netto.

⁶⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm., dalej: Pzp.

⁶⁵ Na podstawie dokumentu OT nr 179/2022 (50/2022) z dnia 30 listopada 2022 r. Nr inwentarzowy: 488-2228/1.

⁶⁶ Stwierdzono we wszystkich studniach awaryjnych.

⁶⁷ W przypadku studni nr 303 bis.

⁶⁸ W przypadku studni 301 bis i 308 bis (A).

⁶⁹ Dodatkowo Spółka była w posiadaniu trzech stacjonarnych agregatów prądotwórczych zabezpieczających zasilania zakładów uzdatniania wody.

do paliwa w sytuacjach kryzysowych. Zdaniem NIK Spółka powinna rozważyć podjęcie działań (np. próbę wynegocjowania stosownej umowy), mających na celu zabezpieczenie dostępu do paliwa w warunkach wystąpienia sytuacji kryzysowej.

Jak wynikało z oświadczenia Kierownika Działu Produkcji Wody, w sytuacji unieruchomienia sieci wodociągowej, istniała możliwość wydobycia wody ze studni, za pomocą agregatu i pompy. Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił z kolei, że każda studnia posiadała także zasuwę odcinającą, której zadaniem jest (np. w sytuacji kryzysowej) odseparowanie studni od systemu rurociągów wody surowej. Z kolei sieć wody surowej wyposażono w zasuwę działowe, służące odcinaniu konkretnych odcinków sieci w momencie pojawienia się awarii wodociągowej, przez co na każdym ujęciu wodonośnym można zamykać określone odcinki tej sieci.

(akta kontroli: t. II str. 137-318, t. III str. 15, 17-506, t. IV str. 1-44, 62-81, 188-211, 234-238, 376-378)

2.4. W posiadanych przez Spółkę zbiornikach wody czystej (pięciu o łącznej objętości 6 950 m³ wody) gromadzono wodę po jej uzdatnieniu. Następnie podawano ją siecią wodociagową do mieszkańców Miasta Lubina⁷⁰. Stosownie do art. 5 ust. 1a ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, jakość wody gromadzonej w ww. zbiornikach podlegała bieżącemu monitoringowi, w zakresie i z częstotliwością uzgodnionymi z PPIS w Lubinie⁷¹. Wyniki ostatnich badań jakości tej wody wskazywały, że była ona zdatna do spożycia przez ludzi, tj. spełniała wymagania określone w § 3 rozporządzenia w sprawie jakości wody. W zakresie dotyczącym możliwości wykorzystania zgromadzonej w zbiornikach wody w sytuacji kryzysowej (tj. m.in. braku możliwości eksploatacji sieci wodociągowej), Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił, że obecnie, ze względów technicznych, nie ma możliwości przelania wody ze zbiorników do cystern, gdyż zbiorniki nie posiadają punktu poboru takiej wody w formie przyłączenia węża strażackiego (bądź węża innego rodzaju). Dodał, iż w sytuacji kryzysowej, istniałaby jednak możliwość wykonania przyłączenia umożliwiającego wydobycie wody ze zbiornika, przelania jej i zgromadzenia w posiadanych przez Spółkę cysternach, z tym zastrzeżeniem, że parametry tej wody mogłyby odbiegać od przyjętych norm. Wydajność wydobycia wody w takiej sytuacji, przy zastosowaniu pompy hydraulicznej lub agregatu głębinowego, Spółka oszacowała na 4,0-5,0 tys. m³/dobę (przy maksymalnym poziomie produkcji wody surowej przez studnie w „normalnych” warunkach wynoszącym ok. 13,0 tys. m³/dobę).

W okresie objętym kontrolą sytuacja wymagająca podjęcia wyżej opisanego działania nie wystąpiła.

(akta kontroli: t. III str. 1-506, t. IV str. 339-343, t. V str. 1-6, 133-343)

2.5. Posiadane przez Przedsiębiorstwo dwie cysterny (beczki) o łącznej objętości 3,7 m³, były objęte wewnętrznym monitoringiem jakości wody, według zasad przyjętych w Spółce i ustalonych z właściwym miejscowo inspektorem sanitarnym. W okresie objętym kontrolą badanie wody zgromadzonej (nie na stałe) w beczkach wykonano zasadniczo ośmiokrotnie⁷², w nieregularnych odstępach czasu (cztery w 2021 r., dwa w 2022 r. i dwa w 2023 r., przy czym najdłuższa przerwa między kolejnymi badaniami wynosiła siedem miesięcy). Jak wynikało z wyjaśnień Prezesa Zarządu Spółki oraz Kierownika Działu Eksploatacji Sieci Spółki, badania wykonywane były po zabiegach mycia i dezynfekcji (chlorowania) beczek. W Przedsiębiorstwie, aż do 14 kwietnia 2023 r., nie uregulowano wewnętrznie zasad higieniczno-sanitarnych, odnoszących się do sposobu przechowywania,

⁷⁰ Z wyłączeniem zbiornika w Goli, z którego podawano wodę uzdatnioną mieszkańcom tej miejscowości.

⁷¹ W zakładach uzdatniania wody nr III i V oraz stacji uzdatniania wody w Goli jakość wody była monitorowana w punktach: „na wejściu” (woda surowa), po filtracji oraz „na wyjściu na miasto (na wieś)”.

⁷² W przypadku cysterny o pojemności 2,5 m³ wykonano dodatkowo jeszcze jedno badanie, z uwagi na wynik poprzedniego badania (przekroczenie jednego z parametrów).

przygotowania, mycia i dezynfekcji cystern i zbiorników. Pojemnik na wodę o objętości 1,1 m³, nie był dotąd eksploatowany, a pierwsze badania jakości zgromadzonej w nim wody, wykonano w trakcie kontroli NIK.

Wyniki ostatnich badań jakości wody zgromadzonej w tych beczkach i pojemniku, przeprowadzone w ramach wewnętrznej kontroli jakości Przedsiębiorstwa wykazały, że była ona zdalna do spożycia przez ludzi. Przy czym, jak wyjaśnił Prezes Zarządu Spółki, pierwsze wyniki badań mikrobiologicznych (przeprowadzone metodami wskazanymi w rozporządzeniu w sprawie jakości wody), próbki wody z beczek otrzymuje się po upływie 24 godzin od momentu pobrania próbki, a ostateczny wynik jest dostępny po 48 godzinach. Z tego też względu na cysternach zamieszczana jest informacja o tym, że woda z cysterny może być użyta do spożycia przez ludzi wyłącznie po przegotowaniu⁷³. Przydatność wody do spożycia z tych zbiorników potwierdziły także wyniki kontroli PPIS w Lubinie, wykonanej na zlecenie NIK⁷⁴.

Beczki oraz pojemnik na wodę posiadały – w chwili zakupu i przyjęcia do użytkowania – aktualne atesty higieniczne (bądź świadectwa jakości zdrowotnej)⁷⁵, stwierdzające przystosowanie do przewozu/gromadzenia w nich wody pitnej. W okresie objętym kontrolą tylko pojemnik na wodę o objętości 1,1 m³ posiadał aktualny atest⁷⁶; dla cystern Spółka wystąpiła z wnioskiem do Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Instytut Badawczego o wydanie nowych atestów w toku kontroli NIK, uzyskując je 17 kwietnia 2023 r.⁷⁷.

Cysterny i pojemnik znajdowały się w garażach Spółki. W toku przeprowadzonych w dniu 14 kwietnia 2023 r. oględzin potwierdzono ich sprawność. Analogicznie, jak w przypadku agregatów prądotwórczych, nie składowano zapasów paliwa – jak wyjaśnił Kierownik Działu Eksploatacji Sieci Spółki – z uwagi na zasady bezpieczeństwa i higieny pracy. Także i w tym przypadku uwaga NIK, poczyniona w przedmiocie konieczności zapewnienia zabezpieczenia dostępu do paliwa w sytuacji kryzysowej, sformułowana w pkt 2.3. niniejszego obszaru, pozostaje aktualna.

(akta kontroli: t. II str. 3, t. III str. 1-506, t. IV str. 102-113, 130-187, 369-370, 374-375)

2.6. Spółka nie posiadała zasobów konfekcjonowanej wody pitnej zabezpieczonej na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowej. Spółka nie podejmowała także innych działań celem zabezpieczenia dostaw z rezerwowych źródeł wody, np. od innych podmiotów (wykorzystania ich zasobów), w tym nie zawierała jakichkolwiek porozumień, umów czy nie prowadziła innych form współpracy.

(akta kontroli: t. I str. 460, t. III str. 1-15, t. IV str. 102-113)

2.7. Spółka nie analizowała stanu zabezpieczenia potrzeb Miasta Lubina na dostawę wody w sytuacjach kryzysowych z użyciem dostępnych zasobów. Zobowiązanie takie nie wynikało wprost z żadnego dokumentu, a jak wyjaśnił Prezes Zarządu Spółki, do przeprowadzenia takiej analizy nie zobowiązało Przedsiębiorstwa także Miasto Lubin.

NIK zwraca jednak uwagę, że brak takiej analizy ograniczał możliwości rzetelnego planowania przez Spółkę działań na rzecz zapewnienia właściwego zabezpieczenia dostaw wody w sytuacjach kryzysowych dla mieszkańców Miasta Lubina.

(akta kontroli: t. IV str. 102-113)

⁷³ Fakt zamieszczenia takiej informacji potwierdzono w trakcie oględzin, przeprowadzonych w toku kontroli NIK.

⁷⁴ O wynikach zleconej kontroli PPIS w Lubinie poinformował przy piśmie znak: HK.9011.2.5.2023.MN z dnia 24 maja 2023 r.

⁷⁵ Dotyczy cysterny o pojemności 2,5 m³.

⁷⁶ Pozostałe utraciły ważność jeszcze przed okresem objętym kontrolą.

⁷⁷ Atest higieniczny nr B.BK.60110.0468.2023 dla wyrobu: cysterna – zbiornik na wodę, typ: ZW2,5, model: 1219; oraz atest higieniczny nr B.BK.60110.0469.2023 dla wyrobu: cysterna do magazynowania i przewozu wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi 1200 l.

2.8. Biegli ustalili, że przy wykorzystaniu zasobów Spółki nie istniała (według stanu na 31 grudnia 2022 r.) możliwość zapewnienia w Mieście Lubin dostaw wody w sytuacjach kryzysowych w wysokości równej zapotrzebowaniu⁷⁸.

Biegli stwierdzili, że w Gminie Miejskiej Lubin nie istniały rezerwowe ujęcia wody⁷⁹, które w sytuacji braku działania sieci wodociągowej i możliwości eksploatacji ujęć podstawowych, mogłyby zaopatrzyć mieszkańców w wodę. Studnie awaryjne (łącznie osiem) funkcjonowały w sytuacji awarii poszczególnych studni na podstawowych ujęciach wody. Nie stanowiły natomiast rezerwowego ujęcia wody dla Miasta Lubina. W sytuacji kryzysowej, polegającej na braku możliwości eksploatacji wszystkich ujęć podstawowych, istniała możliwość zaopatrzenia w wodę ze zbiorników wodociągowych⁸⁰ przy wykorzystaniu zabezpieczonych środków transportu do jej dystrybucji.

Biegli obliczyli objętość wody zgromadzonej w zbiornikach wody czystej (m.in. przy 70% napełnienia, wynoszącą 4830 m³) i czas pokrycia zapotrzebowania na wodę podczas trwania sytuacji kryzysowej z tak napełnionych zbiorników. Wynosił on odpowiednio dla:

- fizjologiczne zapotrzebowanie na wodę – $\frac{4830}{163,59} = 29,5 \text{ doby}$,
- minimalne zapotrzebowanie na wodę – $\frac{4830}{490,96} = 9,8 \text{ doby}$,
- niezbędne zapotrzebowanie na wodę – $\frac{4830}{1460,62} = 3,3 \text{ doby}$.

Na tej podstawie biegli ocenili pojemność istniejących zbiorników wody czystej pozytywnie wskazując, że wykorzystanie zgromadzonych w nich zapasów wody pozwala w pełni pokryć zapotrzebowania mieszkańców Miasta Lubina związane z zaopatrzeniem w wodę w czasie trwania sytuacji kryzysowej. Zaznaczyli przy tym, że zbiorniki wody czystej nie są przystosowane do napełniania beczkowozów, można je jednak przystosować np. poprzez opracowanie procedury awaryjnego poboru wody zgromadzonej w zbiorniku przez władze rewizyjne lub hydranty.

Według biegłych kluczowym aspektem dla zapewnienia odpowiedniej ilości wody w sytuacji kryzysowej jest posiadanie odpowiedniej liczby środków transportu, pozwalających na transport wody do miejsc dystrybucji. Obliczyli, że przedsiębiorstwo wodociągowe dysponuje łącznie środkami do przewozu wody pozwalającymi na pokrycie zapotrzebowania na wodę podczas trwania sytuacji kryzysowej⁸¹ w ilości:

- fizjologicznego zapotrzebowanie na wodę – $\frac{48}{163,59} = 29,3\%$,
- minimalnego zapotrzebowanie na wodę – $\frac{48}{490,96} = 9,8\%$,
- niezbędnego zapotrzebowanie na wodę – $\frac{48}{1460,92} = 3,3 \%$.

Stan ten biegli ocenili negatywnie. Wskazali, że należy dążyć do zwiększenia objętości możliwej do transportu wody, przynajmniej do poziomu pokrycia zapotrzebowania fizjologicznego. Można to osiągnąć przez optymalizację logistyki transportu wody (np. zmiana lokalizacji i/lub zwiększenie liczby punktów dystrybucji

⁷⁸ W badaniu założyli, że podczas sytuacji kryzysowej zaopatrzenie w wodę może odbywać się z wykorzystaniem ujęć rezerwowych, zapasu wody zgromadzonej w zbiornikach wodociągowych oraz przez dystrybucję zgromadzonych zapasów wody butelkowanej i/lub workowanej lub realizację umów o współpracy/dostawy wody z podmiotami zewnętrznymi.

⁷⁹ Ujęcie rezerwowe – ujęcie inne niż podstawowe, utrzymywane w stanie sprawności, mogące stanowić źródło wody na czas trwania sytuacji kryzysowej.

⁸⁰ Zbiornik wodociągowy – obiekt techniczny, służący do gromadzenia zapasów wody, wyrównywania nierównomierności rozbioru wody lub stabilizacji ciśnienia w sieci wodociągowej; termin obejmuje łącznie zbiorniki wody czystej oraz zbiorniki sieciowe.

⁸¹ Do obliczeń przyjęto 10 kursów na dobę obejmujących czas jazdy do miejsca dystrybucji i z powrotem, czas napełniania zbiornika wodą oraz czas dystrybucji wody z mobilnego punktu. Liczba kursów została przyjęta na podstawie danych pozyskanych w ramach kontroli P/23/087 jako średnia liczba kursów dla środków transportujących wodę, we wszystkich kontrolowanych jednostkach.

wody, zwiększenie liczby pojazdów lub kursów) lub przez zabezpieczenia wykorzystania środków transportu i dystrybucji wody należących do podmiotów zewnętrznych poprzez zawarcie stosownych umów w tym zakresie.

Ponadto biegli bardzo dobrze ocenili stopień dywersyfikacji dostaw wody⁸² oraz alokacji wody w zbiornikach wodociągowych w Mieście Lubin⁸³. Wskazali, że eksploatacja pięciu niezależnych ujęć wody oraz zgromadzenie wody w zbiornikach wodociągowych w ilości około 105% średniej dobowej wydajności ujęcia znacząco zwiększa poziom bezpieczeństwa dostaw wody do mieszkańców kontrolowanej gminy zarówno w warunkach normalnych, jak i w trakcie zaistnienia sytuacji kryzysowej. W aspekcie dotyczącym dostaw wody w sytuacjach kryzysowych, biegli pozytywnie ocenili również liczbę podstawowych ujęć wody oraz pierścieniowy układ sieci, który podczas sytuacji kryzysowej (polegającej na braku możliwości produkcji wody przez poszczególne podstawowe ujęcia wody) pozwala na zaopatrzenie w wodę poszczególnych obszarów zasilania z wykorzystaniem ujęć podstawowych pozostających w stanie sprawności.

Niemniej jednak biegli, w ocenie zasobów do realizacji zaopatrzenia w wodę, zidentyfikowali słabe strony (w stosunku do warunków optymalnych), wskazując na:

- brak ujęć rezerwowych – brak alternatywnego źródła wody na czas trwania sytuacji kryzysowej, podczas której wyłączono z eksploatacji ujęcia podstawowe. Przy czym ewentualna rozbudowa systemu wodociągowego o ujęcia rezerwowe powinna zostać poprzedzona analizą ekonomiczno-techniczną zgodnie z zasadą ALARP (ang. *As Low As Reasonable Practicable*), gdzie koszty działań mających na celu zwiększanie bezpieczeństwa dostaw wody, nie powinny przekraczać możliwych do osiągnięcia korzyści;
- brak zbiorników sieciowych – z punktu widzenia zabezpieczenia mieszkańców na czas trwania sytuacji kryzysowej, im większy zapas zgromadzonej wody w zbiornikach wodociągowych, tym lepiej. Przy czym ewentualna rozbudowa systemu wodociągowego o zbiorniki sieciowe powinna zostać poprzedzona analizą ekonomiczno-techniczną zgodnie z zasadą ALARP;
- brak monitoringu on-line jakości wody surowej – wczesne wykrycie nieprawidłowych zmian parametrów mikrobiologicznych i/lub fizykochemicznych wody pozwala uniknąć sytuacji kryzysowej lub ograniczyć jej skutki (np. w przypadku wykrycia incydentalnego zanieczyszczenia źródła wody, można natychmiastowo wyłączyć z eksploatacji dane ujęcie);
- brak możliwości zastosowania technologii wspomagającej uzdatnianie wody – w przypadku zaistnienia incydentalnego skażenia wody, nie ma obecnie możliwości kontynuacji procesu uzdatniania i należy wyłączyć z eksploatacji zakład uzdatniania wody;
- brak mobilnej stacji uzdatniania wody – nie ma możliwości uzdatnienia wody pochodzącej z niemonitorowanych pod względem jakości wody źródeł (np. studni prywatnych);
- brak dwustronnego zasilania w energię elektryczną dla obiektów ZUW nr 3 i ZUW nr 5 – w przypadku wystąpienia braku zasilania w energię elektryczną ze źródła podstawowego, brak jest możliwości stałego zasilania wskazanych obiektów. Posiadane przez Przedsiębiorstwo agregaty prądotwórcze nie posiadają wystarczających zapasów paliwa, istnieje ryzyko wyłączenia z eksploatacji

⁸² Przez pojęcie dywersyfikacja w odniesieniu do systemu wodociągowego rozumie się różnicowanie produkcji i dystrybucji wody w celu zmniejszenia ryzyka braku dostawy wody w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej.

⁸³ Badanie wiązało się ustaleniem udziału wydajności eksploatacyjnej ujęcia w całkowitej wielkości dostaw wody (dywersyfikacja) oraz udziału objętości zbiornika w całkowitej objętości łącznej zbiorników wodociągowych (alokacja). Do oceny stopnia dywersyfikacji dostaw wody i alokacji zasobów wody wykorzystano tzw. wskaźnik Pielou.

wskazanych zakładów uzdatniania wody.

(akta kontroli: t. IV str. 216-226, 346-362, t. VI str. 267-286)

2.9. Zgodnie z § 14 ust. 3 obowiązującego regulaminu dostarczania wody, w razie przerwy przekraczającej cztery godziny, Przedsiębiorstwo zobowiązane zostało do zapewnienia zastępczego punktu poboru wody i poinformowania odbiorców usług o jego lokalizacji. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą, w 12 przypadkach na 32 awarie ogółem przekraczające cztery godziny, Spółka nie zrealizowała ww. obowiązku, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Kontrola pięciu losowo wybranych przypadków takiej awarii wykazała także, iż w Przedsiębiorstwie nie dokumentowano sposobu informowania odbiorców usług o lokalizacji podstawionych cystern. Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił, że zarządcy informowani byli telefonicznie (a w jednym przypadku zamknięcia wody dokonano w nocy, a beczkę podstawiono pod blok). Podał, że informację o dokładnej lokalizacji odbiorcy wody mogli otrzymać telefonicznie, tj. dzwoniąc pod numerem pogotowia wodociągowego, natomiast beczka z wodą zmieniała lokalizację, aby zaopatrzyć jak największą liczbę odbiorców.

Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że w ramach należytej staranności, dla przypadków, świadczących w szczególności o realizacji obowiązków Spółki, Przedsiębiorstwo powinno rozważyć potrzebę wprowadzenia rozwiązania pozwalającego na pozostawienie tzw. śladu rewizyjnego w aktach (dokumentacji) Spółki. Izba wskazuje przy tym, że powszechny dostęp do Internetu, pozostaje skutecznym narzędziem komunikacji, także w przypadkach kryzysowych. Na swojej stronie internetowej Przedsiębiorstwo każdorazowo mogłoby zamieszczać informacje o lokalizacji cystern z wodą, co dopełniałoby także, w ramach należytej staranności, obowiązek wynikający z § 14 ust. 3 obowiązującego regulaminu dostarczania wody.

W okresie objętym kontrolą na terenie Miasta Lubina nie miały miejsca zdarzenia (stany) warunkujące potrzebę uruchomienia procedur reagowania kryzysowego (określonych w PZK Miasta Lubina) i/lub wprowadzenie w życie działań w ramach obrony cywilnej (wskazanych w POC Miasta Lubina), w związku z systemem zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Nie wystąpiła także sytuacja powodująca konieczność opracowania i wdrożenia programu dostaw wody w warunkach niedoboru, co zostało przewidziane w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę. W latach 2021-2023 (do 5 czerwca) nie stwierdzono także przypadków przekroczeń wartości parametrycznych wody, mogących mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne konsumentów.

(akta kontroli: t. IV str. 82-94, 239-338, 344-345, 381-382)

2.10. Dla zbiorników wody uzdatnionej Przedsiębiorstwo prowadziło odrębne książki obiektów budowlanych, stosownie do art. 60b ust. 1 Prawa budowlanego, za wyjątkiem książki dla zbiornika wody uzdatnionej w Goli. Dla tego zbiornika prowadzono wspólną książkę obiektu budowlanego z budynkiem technologicznym oraz zbiornikiem popłuczyn, jako dla stacji uzdatniania wody. Zbiorniki wody uzdatnionej były poddawane przez Spółkę kontrolom okresowym, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1-2 Prawa budowlanego. W odniesieniu do zbiorników wody znajdujących się przy zakładzie uzdatniania wody nr 3 (zbiornik o pojemności 2,5 tys. m³ oraz o pojemności 1,4 tys. m³) w ostatnich (tj. z 2022 r.) protokołach z rocznej kontroli stanu technicznego obiektu zamieszczono adnotacje (w kolumnie „Stan techniczny – uwagi i zalecenia”) dotyczące stanu technicznego tych obiektów – m.in. w odniesieniu do stanu drabiny stalowej (dla zbiornika o pojemności 1,4 tys. m³) oraz stropodachu konstrukcji, dachu i obróbki blacharskiej (dla zbiornika o pojemności 2,5 tys. m³). Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił, że Grupa Remontowa Działu Produkcji

Wody Spółki już w 2021 r.⁸⁴ wykonała naprawy poszycia dachowego zbiornika o pojemności 2,5 tys. m³, a pozostałe uwagi, tj. zacieki, ubytki elewacji, rozszczelnione rynny, malowanie elewacji, zostaną zrealizowane przez firmę zewnętrzną, co zostanie wykonane w tym roku⁸⁵. Remont drugiego zbiornika planowany jest z kolei na 2024 r.

Studnie głębinowe nie były poddawane kontrolom okresowym, o których mowa w art. 62 ust. 1 Prawa budowlanego. Nie zostały również wykazane w książkach obiektów budowlanych zakładów uzdatniania wody (budynkach technologicznych). Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił, przedkładając opinię prawną, że z uwagi na wyłączenie obowiązku prowadzenia książki obiektu budowlanego dla „obudowy ujęcia wód podziemnych”⁸⁶ (gdzie pod tym pojęciem należy rozumieć część nadziemną studni, jak i jej część podziemną), takich książek nie prowadzono.

(akta kontroli: t. IV str. 339-343, 363-368, 371-373, t. V str. 1-6, 42-43, 60-132, t. VI str. 153-201)

2.11. Wskazane w toku kontroli przez Spółkę studnie awaryjne, przewidziane do wykorzystania w przypadku braku możliwości dostaw wody siecią wodociagową wchodziły w skład ujęć (Kozłice I i II⁸⁷, Lotnisko⁸⁸ i Osiek II⁸⁹), dla których ustanowiono strefy ochronne – dla wszystkich studni wyznaczono tereny ochrony bezpośredniej, a dla ujęcia Kozłice I i II także teren ochrony pośredniej⁹⁰.

Na terenie ochrony bezpośredniej ustanowiono nakazy, o których mowa w art. 128 Prawa wodnego. Z kolei na terenie ochrony pośredniej zakazano: co do zasady wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi⁹¹; rolniczego wykorzystywania ścieków; przechowywania lub składowania odpadów promieniotwórczych; lokalizowania ferm chowu i hodowli zwierząt, które wymagają sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko; grzebania zwłok zwierząt; lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych, a także rurociągów do ich transportu; lokalizowania składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych; wykonywania odwodnień górniczych w utworach czwartorzędowych oraz lokalizowania nowych ujęć, za wyjątkiem ujęć służących zbiorowemu zaopatrzeniu ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Ograniczono także stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz Polskim Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej.

Stosownie do art. 551 ust. 2 Prawa wodnego, Spółka przeprowadziła analizę ryzyka, o której mowa w art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne⁹², ujęć wody, dla których nie ustanowiono strefy ochronnej obejmującej teren ochrony pośredniej, w terminie pięciu lat od dnia wejścia w życie ww. ustawy (tj. do końca 2022 r.)⁹³. Z analiz przeprowadzonych dla ujęcia: Lotnisko oraz Osiek II wynikało, że

⁸⁴ Uwagi dotyczące zacieków na płycie stropowej zamieszczono już w protokole z 2021 r.

⁸⁵ W Planie remontów budynków i budowli Spółki na 2023 r. przewidziano m.in. zadanie dotyczące remontu elewacji zbiornika wody uzdatnionej nr 2 i drabiny wejściowej z wymianą ocieplenia na dachu zbiornika, położeniem nowej papy i malowaniem.

⁸⁶ Art. 62b ust. 2 pkt 2 lit. b Prawa budowlanego, w związku z art. 29 ust. 2 pkt 25 tej ustawy.

⁸⁷ Odpowiednio studnie 301 bis, 303 bis, 307 bis, 308A oraz 309 bis.

⁸⁸ Odpowiednio studnia 311.

⁸⁹ Odpowiednio studnie 514 i 516 bis.

⁹⁰ Teren ochrony bezpośredniej ustanowiono dla poszczególnych studni ujęcia: Kozłice I i II oraz Lotnisko – decyzją Starosty Lubińskiego z 29 grudnia 2017 r., Osiek II decyzją Starosty Lubińskiego z 7 czerwca 2013 r., zmienioną decyzją Starosty Lubińskiego z 26 listopada 2015 r. oraz decyzją Dyrektora Zarządu Zlewni we Wrocławiu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z 22 marca 2018 r.

Z kolei teren ochrony pośredniej dla ujęcia Kozłice I i II – rozporządzeniem nr 3/2010 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z 1 czerwca 2010 r.

⁹¹ Za wyjątkiem oczyszczonych wód opadowych i roztopowych; wód opadowych i roztopowych, które mogą być wprowadzone do wód lub do ziemi bez oczyszczenia.

⁹² Dz. U. z 2017 r. poz. 1121, ze zm. Akt został uchylony z dniem 1 stycznia 2018 r.

⁹³ Pierwotnie termin na przeprowadzenie analizy ryzyka oraz złożenia wniosku wynosił trzy lata od dnia wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2018 r.). Zmiana została wprowadzona ustawą z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. poz. 875).

zachodziła potrzeba wyznaczenia i ustanowienia dla nich terenu ochrony pośredniej. Uzasadnienie stanowiła wysoka bądź bardzo wysoka podatność na zanieczyszczenie eksploatowanego poziomu wodonośnego. Analizy⁹⁴ zostały przekazane do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przy piśmie z 27 grudnia 2022 r. Do 31 grudnia 2022 r. Przedsiębiorstwo, jako właściciel ujęć, nie złożyło wniosków o ustanowienie terenu ochrony pośredniej dla ujęć Lotnisko i Osiek II⁹⁵. Powyższe zaniechanie opisane zostało w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: t. IV str. 1-61, t. V str. 1-59, t. VI str. 1-152)

2.12. Przedsiębiorstwo prawidłowo oznaczyło granice terenu ochrony bezpośredniej dla awaryjnych ujęć wody (studni)⁹⁶, tj. teren został ogrodzony i oznaczony tablicami informacyjnymi, które spełniały wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2019 r. w sprawie wzoru tablic informacyjnych o strefie ochronnej ujęcia wody⁹⁷.

Z kolei strefa ochrony pośredniej nie została oznaczona w sposób rzetelny, a zastosowane tablice informacyjne nie spełniały w pełni wymagań rozporządzenia w sprawie wzoru tablic, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: t. IV str. 376-378, t. V str. 344-345)

2.13. Studnie głębinowe zostały wyposażone w elektroniczny system monitorujący otwarcie obiektu, umożliwiający ustalenie faktu otwarcia (naruszenia) wjazdu studni oraz czasu dokonania tej czynności. Alarm otwarcia rejestrowany był w systemie obsługiwany (monitorowany) przez wyznaczonego pracownika w zakładzie uzdatniania wody danego ujęcia⁹⁸. Jak wyjaśnił Prezes Zarządu Spółki takim systemem objęte były także wężary zbiorników wody uzdatnionej oraz tzw. szafka automatyki przy studniach głębinowych.

Cysterny oraz pojemnik na wodę znajdowały się w zamkniętych pomieszczeniach (garażach) na terenie zaplecza Spółki, odseparowanych od narażenia na działanie warunków atmosferycznych.

(akta kontroli: t. IV str. 376-378, t. V str. 1-6)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zasoby służące Spółce do transportu i dystrybucji wody, tj. dwie cysterny o łącznej objętości 3,7 m³ oraz pojemnik na wodę o objętości 1,1 m³, były niewystarczające. Nie zapewniono tym samym możliwości realizacji przez Przedsiębiorstwo, w odpowiednim do potrzeb zakresie, zadania polegającego na dostawach wody w sytuacjach kryzysowych.

Zgodnie z opinią biegłych, zasoby te pozwalały jedynie na pokrycie 29,3% dobowego zapotrzebowania fizjologicznego, 9,8% dobowego zapotrzebowania minimalnego oraz 3,3% dobowego zapotrzebowania niezbędnego mieszkańców Miasta Lubina. Stan taki biegli ocenili negatywnie. Z opinii biegłych wynikało, że posiadanie odpowiedniej liczby środków transportu, pozwalających na transport wody do miejsc dystrybucji, jest kluczowym aspektem zapewnienia odpowiedniej ilości wody w sytuacji kryzysowej. Stąd też Spółka powinna dążyć do optymalizacji logistyki transportu w szczególności poprzez zabezpieczenie wykorzystania środków

⁹⁴ Wraz z analizami dla pozostałych ujęć: Koźlice I i II (dla tego ujęcia strefa ochronna obejmująca teren ochrony pośredniej była ustanowiona), Miejskiego (zachodziła konieczność ustanowienia strefy ochronnej obejmującej teren ochrony pośredniej) oraz Osiek I (nie zachodziła konieczność ustanowienia strefy ochronnej obejmującej teren ochrony pośredniej).

⁹⁵ Jak również dla ujęcia Miejskiego (przy czym na tym ujęciu nie było studni awaryjnych) i aktualizacji dla ujęcia Koźlice I i II.

⁹⁶ Ustalono na podstawie przeprowadzonych w dniu 19 kwietnia 2023 r. oględzin pięciu studni awaryjnych na ujęciu Koźlice I i II.

⁹⁷ Dz. U. poz. 1217, dalej: rozporządzenie w sprawie wzoru tablic.

⁹⁸ Ustalono na podstawie przeprowadzonych w dniu 19 kwietnia 2023 r. oględzin pięciu studni awaryjnych na ujęciu Koźlice I i II oraz danych w systemie, uwidoczonych u dyspozytora w zakładzie uzdatniania wody nr III.

transportu i dystrybucji wody należących do podmiotów zewnętrznych poprzez zawarcie z nimi stosownych umów.

Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił, że Przedsiębiorstwo nie miało i nie posiadało możliwości finansowych i organizacyjnych, aby zapewnić potencjalne pełne zapotrzebowanie na odpowiednią ilość wody w sytuacji kryzysowej, obejmującej cały obszar i wszystkich mieszkańców Lubina. Dodał, że zostaną podjęte działania celem optymalizacji logistyki transportu a Spółka zmonitoruje i zweryfikuje również możliwość ewentualnego zawarcia stosownych porozumień na najem lub inną formę udostępnienia środków transportu i dystrybucji wody, należących do podmiotów zewnętrznych. Natomiast rozwiązanie polegająca na zwiększeniu liczby pojazdów transportujących wodę uznał za niewykonalne z ekonomicznego punktu widzenia.

(akta kontroli: t. IV str. 102-113, t. VI str. 269-286, 291-294)

2. Biegli, w zasobie wody możliwej do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych, uwzględnili wodę gromadzoną w zbiornikach wody czystej. Zbiorniki te nie były jednak dostosowane do czerpania z nich wody bezpośrednio do beczkwozów (pojemnika na wodę). Biegli wskazali przy tym, że istnieje możliwość przystosowania zbiorników wody pitnej do użycia w sytuacjach kryzysowych np. poprzez opracowanie procedury awaryjnego poboru wody zgromadzonej w zbiorniku przez władze rewizyjne lub hydranty.

Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił, że w sytuacji kryzysowej, istniałaby jednak możliwość wykonania przyłączenia umożliwiającego wydobycie wody ze zbiornika, przelania jej i zgromadzenia w posiadanych przez Spółkę cysternach.

W ocenie NIK, aby umożliwić efektywne wykorzystanie wody zgromadzonej w zbiornikach wody czystej w sytuacjach kryzysowych, niezbędne jest ustalenie i przestrzeganie w działaniu zasad (regulacji) normujących ten tryb postępowania.

(akta kontroli: t. V str. 4-5, t. VI str. 269-286)

3. W odniesieniu do ujęć Lotnisko i Osiek II, Przedsiębiorstwo nie w pełni wywiązało się z obowiązku wynikającego z art. 551 ust. 2 Prawa wodnego. Mimo że treść ww. przepisu zobowiązywała właścicieli ujęć wody, dla których nie ustanowiono strefy ochronnej obejmującej teren ochrony pośredniej, do przeprowadzenia analizy ryzyka, o której mowa w art. 133 ust. 3 ww. ustawy i do złożenia wniosków o ustanowienie stref ochronnych obejmujących teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej (o ile było to uzasadnione wynikami tej analizy), w terminie pięciu lat od dnia wejścia w życie tej ustawy (tj. finalnie do końca 2022 r.), Spółka wniosków dla tych ujęć nie złożyła. Potrzeba ustanowienia takich stref wynikała natomiast z przeprowadzonych w 2020 r. analiz.

Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił, że Przedsiębiorstwo nie otrzymało od Wojewody Dolnośląskiego wezwania do przekazania dokumentacji hydrogeologicznej bądź hydrologicznej w terminie 30 dni, stosownie do art. 135 ust. 1 pkt 2 Prawa wodnego, stąd nie mogło przedłożyć wniosków.

Najwyższa Izba Kontroli nie podziela argumentacji Prezesa Zarządu Spółki i wskazuje, że stosownie do dyspozycji wynikającej z art. 551 ust. 2 Prawa wodnego, w terminie określonym w tym przepisie właściciel ujęcia wody winien był zarówno przeprowadzić analizę ryzyka, jak i złożyć wniosek o ustanowienie strefy terenu ochrony pośredniej. Wniosek winien być zostać przygotowany w sposób określony w art. 138 tej ustawy, tj. z kompletem załączników, w tym z dokumentacją hydrologiczną bądź hydrogeologiczną. Artykuł 551 ww. ustawy został umieszczony w rozdziale 2 „Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe” Prawa wodnego i w ocenie Izby stanowi przepis szczególny, mający zastosowanie do określonej w nim sytuacji jednostkowej.

(akta kontroli: t. IV str. 1-61, 82-92, t. V str. 1-59, t. VI str. 1-152)

4. Studnie głębinowe nie były poddawane sprawdzeniu w ramach kontroli, o których mowa w art. 62 ust. 1 Prawa budowlanego. Nie były także wykazywane w prowadzonych, przez Przedsiębiorstwo, ksiązkach obiektów budowlanych.

Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił, że dla studni głębinowych nie prowadzono ksiąg obiektów budowlanych, z uwagi na wyłączenie, o którym mowa w art. 60 ust. 2 pkt 2 oraz art. 29 ust. 2 Prawa budowlanego⁹⁹; kontroli okresowych z kolei nie przeprowadzano w związku z brzmieniem art. 62 ust. 2 tej ustawy.

Zdaniem NIK, w omawianym przypadku, ze względu na funkcjonalne powiązanie studni głębinowych z zakładami uzdatniania wody, należy traktować je jako urządzenia budowlane w rozumieniu art. 3 pkt 9 Prawa budowlanego. Stosownie do treści tego przepisu, przez urządzenie budowlane należy rozumieć urządzenie techniczne związane z obiektem budowlanym zapewniające możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, jak przyłącza i urządzenia instalacyjne, w tym służące oczyszczaniu lub gromadzeniu ścieków, a także przejazdy, ogrodzenia, place postojowe i place pod śmietniki. Cechą wyróżniającą urządzenia budowlane jest związek z obiektem budowlanym w sposób funkcjonalny, umożliwiający użytkowanie obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, które z kolei przesądza o rodzaju urządzeń technicznych niezbędnych do jego eksploatacji¹⁰⁰. W ocenie Izby stacja (zakład) uzdatniania wody, jako obiekt budowlany, nie może funkcjonować zgodnie z przeznaczeniem bez studni głębinowych (źródła dostarczanej wody). Stąd też, jako element (część składowa) danego obiektu budowlanego, studnie głębinowe powinny być poddawane kontrolom okresowym, o których mowa w art. 62 ust. 1 Prawa budowlanego i być wykazane w księdze obiektu budowlanego, w tej części książki, gdzie wyspecyfikowane są dane techniczne charakteryzujące obiekt.

(akta kontroli: t. IV str. 339-343, 371-373, t. V str. 1-6, 42, t. VI str. 153-201, 202-206, 214-216)

5. W Spółce, w sposób nie w pełni rzetelny realizowano obowiązki właściciela obiektu budowlanego, gdyż:

a) w ksiązkach obiektów budowlanych, prowadzonych dla zbiorników wody uzdatnionej¹⁰¹ oraz dla stacji uzdatniania wody w Goli, nie wpisano ostatejnie, przeprowadzonej w dniach 18-21 maja 2018 r., okresowej pięcioletniej kontroli stanu sprawności technicznej i wartości użytkowej obiektu, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego. Było to niezgodne z § 5 pkt 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego¹⁰².

Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił, że informacji do ksiąg nie wprowadził ówczesny administrator (obecnie emerytowany pracownik), a Spółka nie zna powodów, dla których powyższy obowiązek nie został zrealizowany. Zadeklarował jednocześnie, że wszystkie brakujące zapisy zostaną uzupełnione.

(akta kontroli: t. IV str. 339-343, t. V str. 1-6, 60-132)

b) dla stacji uzdatniania wody w Goli prowadzono jedną księgę obiektu budowlanego mimo, że dotyczyła ona w rzeczywistości trzech obiektów budowlanych, tj. zbiornika wody uzdatnionej (o pojemności 50 m³), zbiornika wody popłuczynowej (o pojemności 10 m³) oraz budynku technologicznego stacji (powierzchnia użytkowa 25 m²), co było niezgodne z art. 60b ust. 1 Prawa budowlanego, stosownie do którego księgę obiektu budowlanego prowadzi się na bieżąco dla każdego budynku oraz obiektu budowlanego niebędącego budynkiem, którego projekt jest objęty obowiązkiem

⁹⁹ W brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2023 r.

¹⁰⁰ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 listopada 2019 r. (Sygn. akt II OSK 3188/17).

¹⁰¹ Tj.: (1) zapasowy zbiornik wody czystej v=1400 m³ w ZUW nr 3, (2) zapasowy zbiornik wody v=2500 m³ w ZUW nr 3, (3) zbiornik wyrównawczy wody nr 2 w ZUW nr 5, (4) zbiornik wyrównawczy wody uzdatnionej nr 2a w ZUW nr 5.

¹⁰² Dz. U. Nr 120, poz. 1134; akt utracił moc z dniem 1 stycznia 2023 r.

sprawdzenia, o którym mowa w art. 20 ust. 2 tej ustawy. Na podstawie art. 3 pkt 3 ww. ustawy zbiorniki należy zaliczyć do budowli, które z kolei, w świetle art. 3 pkt 1 ustawy, stanowią obiekt budowlany.

Prezes Zarządu Spółki przyznał, że dotychczas prowadzono jedną księżkę obiektu budowlanego, aczkolwiek przeprowadzono osobne kontrole okresowe i sporządzano osobne protokoły z tych kontroli. Dodał, że Spółka dokona zmiany w zakresie prowadzenia ksiąg obiektów budowlanych tak, by dla każdego obiektu była prowadzona osobna księżka.

(akta kontroli: t. IV str. 339-342, t. V str. 1-6, 82-132)

c) protokoły z kontroli, o których mowa w art. 62 ust. 1 Prawa budowlanego, przeprowadzanych przez pracowników Spółki (inspektorów nadzoru)¹⁰³, były przez nich sporządzane w sposób, który nie pozwalał na jednoznaczne ustalenie elementów określonych w art. 62a Prawa budowlanego, tj. ustaleń, w tym stwierdzonych nieprawidłowości (pkt 6), zaleceń (pkt 7) oraz czynności mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości (ust. 3 pkt 1). W stosowanym wzorze protokołu przewidziano bowiem kolumnę pn. „Stan techniczny – uwagi i zalecenia”, w której zamieszczano różne adnotacje w postaci, np. „brak uwag”, „zalecenie: dokonywać okresowego czyszczenia rynien i rewizji”, „Liczne ślady rdzy. Zabezpieczyć farbą antykorozyjną”, „Liczne zacieki na płycie stropowej od zewnątrz”. Nie wskazywano terminu wykonania czynności, mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Protokoły były zatwierdzane każdorazowo przez Prezesa Zarządu Spółki.

Inspektorzy nadzoru wyjaśnili, że w ww. kolumnie wpisywali informacje dotyczące danego elementu budynku/objektu z oceny wizualnej zużycia technicznego. Były one jedynie uwagami dla administratora obiektu, nie stwierdzały one jednak nieprawidłowości, które skutkowałyby koniecznością ich usunięcia. To administrator obiektu decyduje o możliwości ich usunięcia. Z kolei termin określa się dla czynności mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli nie podziela argumentacji wynikającej z powyższych wyjaśnień i wskazuje, że zgodnie z art. 62a ust. 2 Prawa budowlanego protokół zawiera m.in. ustalenia dokonane w zakresie kontroli, w tym stwierdzone nieprawidłowości wraz z zaleceniami, jeżeli zostały stwierdzone. W zaleceniach z kolei wskazuje się czynność mającą na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz termin jej wykonania. Z treści protokołu nie wynikało, która z adnotacji jest uwagą, a która zaleceniem (poza jednym przypadkiem, gdzie wprost wskazano „zalecenie”, przy czym nie sformułowano nieprawidłowości). Zdaniem NIK, zapisy zamieszczono w protokole nie powinny budzić żadnych wątpliwości.

(akta kontroli: t. IV str. 363-368, t. V str. 60-81)

6. W 12 przypadkach (na 32 ogółem, tj. 37,5%), w których awaria sieci wodociągowej, powodująca przerwę w dostawie wody, przekraczała cztery godziny, Spółka nie zapewniła zastępczego punktu poboru wody (beczki). Było to niezgodne z § 14 ust. 3 obowiązującego regulaminu dostarcza wody. W trzech przypadkach (po 1 lutego 2023 r.) stało to także w sprzeczności z wewnętrzną procedurą Spółki pn. *Wystąpienie awarii technicznej. Postępowanie na wypadek awarii wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie miasta Lubina*.

Prezes Zarządu Spółki wyjaśniał m.in., że w części przypadków zamykanie wody było uzgadniane z odbiorcami, w innych z kolei odbiorcy zaopatrywali się w wodę przed wstrzymaniem jej dostaw.

¹⁰³ Stwierdzono na podstawie objętych niniejszą kontrolą protokołów kontroli zbiorników wody uzdatnionej, zbiornika wody popłuczynowej oraz budynku technologicznego stacji uzdatniania wody w Goli.

Najwyższa Izba Kontroli nie podziela argumentacji Prezesa Zarządu Spółki i wskazuje, że obowiązujący regulamin dostarczania wody nie przewiduje przypadków, w których odstępstwo od wyrażonej w nim zasady zapewnienia zastępczego punktu poboru wody, byłoby dopuszczone.

(akta kontroli: t. I str. 257-262, t. IV str. 82-94, 239-345, 381-382)

7. W Spółce nie wdrożono mechanizmów służących zapewnieniu utrzymania posiadanych cystern i pojemników na wodę do picia w należytym stanie higieniczno-sanitarnym tak, by w jak największym stopniu zagwarantować możliwość ich wykorzystania przy zachowaniu wymagań dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W szczególności nie opracowano regulacji określających zasady w powyższym zakresie, w tym częstotliwość ich mycia i dezynfekcji, sposób ich przygotowania do użytkowania przed wyjazdem czy ewidencję wykonanych w związku z tym czynności (m.in. kto, czym i kiedy wykonał określoną czynność związaną z właściwym przygotowaniem bądź utrzymaniem zbiornika – cysterny). Praktyka Przedsiębiorstwa wskazywała także na nieregularne mycie i dezynfekowanie beczek i zbiorników, a przy tym i wykonywanie badań jakości wody. Z wyjaśnień złożonych przez Kierownika Działu Eksploatacji Sieci Spółki wynikało bowiem, że wodę w beczkach badano przy okresowym ich myciu, a przed wyjazdem do mieszkańców nie wykonywano nowych badań, lecz bazowano na ostatnich przeprowadzonych. Odstępy czasu pomiędzy wykonanymi badaniami sięgały nawet siedmiu miesięcy (od 21 czerwca 2022 r. do 31 stycznia 2023 r.), a w tzw. międzyczasie beczka była użytkowana w związku z m.in. ograniczeniem w dostawach wody. W jednym przypadku – w badaniu z 2 marca 2021 r. wykonanym dla cysterny o pojemności 2,5 m³ – wynik wskazał na przekroczenie parametru dotyczącego liczby *Pseudomonas aeruginosa*, co wskazywało, że woda z beczki nie spełniała wówczas wymagań określonych w rozporządzeniu w sprawie jakości wody.

Mając na uwadze konieczność zapewnienia odpowiedniej jakości wody, dostarczanej w sytuacjach awaryjnych mieszkańcom Miasta Lubina, jak również zapewnienia właściwej kontroli nad sposobem przygotowania cystern i zbiorników, z których woda ta jest dystrybuowana, brak ustandaryzowanych zasad higieniczno-sanitarnych odnoszących się do utrzymywania cystern i zbiorników, Izba ocenia jako działania nierzetelne. Zasady takie Spółka przyjęła jednak jeszcze w toku kontroli NIK, przy czym nie obejmowały one określenia sposobu ewidencjonowania czynności wykonanych przy przygotowywaniu cystern i zbiorników do użycia.

Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił, że PPIS w Lubinie, Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny lub Główny Inspektor Sanitarny, dotychczas nie kontrolowali ani nie przekazywali Spółce wytycznych dotyczących utrzymania i eksploatacji higieniczno-sanitarnej cystern oraz badań jakości wody w cysternach lub zbiorników, stąd kwestie te nie były uregulowane wewnętrznie. Dodał także, iż na podstawie wykonanych czynności płukania i dezynfekcji wodą chlorowaną oraz oceny jakości wody pobranej z beczki (wykonanych badań) zyskiwano pewność, że beczki były gotowe do użycia.

(akta kontroli: t. IV str. 130-187, 102-113, t. VI str. 202-217)

8. W Spółce nie zapewniono, by teren strefy ochrony pośredniej ujęcia Koźlice I i II został oznaczony w sposób rzetelny, bowiem:

- spośród 14 tablic informacyjnych o ustanowieniu strefy ochronnej, które zgodnie z załącznikiem nr 8 do rozporządzenia nr 3/2010 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 1 czerwca 2010 r. powinny zostać rozmieszczone na granicy tej strefy, w terenie, w toku oględzin kontrolerowi NIK wskazano ich 10, przy czym stan dwóch z nich nie pozwalał na efektywne zapoznanie się z informacją o ustanowieniu strefy (jedna tablica leżała w trawie, drugą z kolei umieszczono w niewidocznym, z uwagi na liczne gałęzie, miejscu). Tablicę leżącą

w trakcie zawieszono na drzewie jeszcze w toku kontroli NIK. Kierownik Działu Produkcji Wody Spółki nie miał wiedzy, gdzie pozostałe tablice mogłyby być zlokalizowane i czy faktycznie są w tych miejscach. Przyczynę powyższego mógł stanowić brak opracowanego w Spółce wykazu/ewidencji/spisu tablic informacyjnych oraz harmonogramu przeglądu ich stanu technicznego. Prezes Zarządu Spółki nie wskazał także, kiedy po raz ostatni dokonano sprawdzenia prawidłowości oznaczenia, ustanowionych dla ujęć wód, stref ochrony.

Wyjaśniając powyższe, Prezes Zarządu Spółki wskazał, że zgodnie z ww. załącznikiem nr 8 zainstalowano 14 tablic informacyjnych. W związku z częstymi aktami wandalizmu, ich liczba w dniu oględzin była mniejsza, a Spółka na bieżąco uzupełnia brakujące egzemplarze. Dodał, że tablice są przeglądane na polecenie Kierownika Działu Produkcji Wody i na bieżąco naprawiane.

- zastosowane przez Spółkę tablice informacyjne nie były zgodne ze wzorem określonym w rozporządzeniu w sprawie wzoru tablic, w zakresie dotyczącym zamieszczonej na nich treści (zamiast „[...] ustanowiony w celu ochrony jakości wód ujmowanych” wskazano na nich „[...] ustawiony w celu jakości wód ujmowanych”).

Prezes Zarządu Spółki przyznał, że w zamieszczonej na tablicach treści pojawił się błąd językowy, niemający jednak wpływu na poprawną interpretację zapisu, którego głównym celem jest informacja o ochronie jakości wód ujmowanych.

Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że teren ochrony pośredniej ujęcia wody winien być oznakowany w sposób wymagany przepisami prawa, a Spółka winna ustanowić i wdrożyć mechanizmy, pozwalające jej na skuteczne realizowanie obowiązków, wynikających z tych przepisów.

(akta kontroli: t. IV str. 10-35, 339-345, 376-378, t. V str. 344-345, t. VI str. 202-210)

9. W bezpośrednim sąsiedztwie ujęcia Lotnisko znajdowały się tablice informacyjne (co najmniej dwie)¹⁰⁴ wskazujące na ustanowienie na tym obszarze strefy ochrony pośredniej w sytuacji, gdy jedynym ujęciem wodnym, dla którego w okresie objętym kontrolą ww. strefa została ustanowiona, było ujęcie Koźlice I i II.

Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił, że tablice informacyjne omyłkowo nie zostały zdemonstrowane w związku z utratą ważności decyzji dawnego Urzędu Wojewódzkiego w Legnicy z dnia 2 listopada 1997 r., na mocy której ustanowiono strefę ochrony pośredniej ujęcia wody podziemnej „Lotnisko”.

(akta kontroli: t. IV str. 1-45, t. V str. 344-345, t. VI str. 202-213)

OCENA CZĄSTKOWA

Przedsiębiorstwo zapewniło organizację i zasoby przeznaczone do wykorzystania przy dostarczaniu mieszkańcom Miasta Lubina wody w sytuacjach kryzysowych. Przy czym zasoby te nie były wystarczające dla zapewnienia dostaw wody w sytuacjach kryzysowych w wysokości równej z zapotrzebowaniem. Zasoby wody gromadzone w zbiornikach wody czystej pozwalały na pokrycie zapotrzebowanie minimalnego Miasta Lubina na wodę przez 9,8 doby, co zostało ocenione przez biegłych pozytywnie. Natomiast możliwości transportowe Spółki zapewniały dystrybucję niespełna 10% dobowego zapotrzebowania minimalnego. Biegli ocenili ten stan negatywnie. Ponadto w działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono nieprawidłowości o zróżnicowanej wadze i charakterze, w szczególności polegające na: występowaniu przypadków braku zapewnienia zastępczego punktu poboru wody w trakcie awarii trwających ponad cztery godziny; nierzetelnym oznaczeniu strefy ochrony pośredniej ustanowionej dla terenu ujęcia Koźlice I i II oraz niedopełnieniu obowiązków wynikających z przepisów Prawa budowlanego w zakresie prowadzenia kontroli stanu technicznego studni oraz prowadzenia ksiąg obiektu budowlanego.

¹⁰⁴ Stwierdzono na podstawie oględzin przeprowadzonych w toku kontroli NIK w dniu 28 kwietnia 2023 r.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że opisane w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości wskazują na potrzebę sporządzenia rzetelnej charakterystyki zagrożeń dotyczących zapewnienia ciągłości dostaw wody w Gminie Miejskiej Lubin, przeprowadzenia analizy stanu zabezpieczenia dostaw wody w sytuacjach kryzysowych oraz przeprowadzenia analizy zasobów Przedsiębiorstwa pod kątem zidentyfikowania potrzeb/niedoborów, celem zapewnienia skutecznego działania w sytuacjach kryzysowych.

- Wnioski
1. Podjęcie działań na rzecz zapewnienia zasobów transportowych do dystrybucji wody w sytuacjach kryzysowych do poziomu co najmniej równego z zapotrzebowaniem fizjologicznym.
 2. Przystosowanie zbiorników wody czystej do możliwości korzystania ze zgromadzonych w nich zasobów wody w sytuacjach kryzysowych, np. poprzez opracowanie procedury awaryjnego poboru wody zgromadzonej w zbiorniku przez władze rewizyjne lub hydranty.
 3. Podjęcie działań w celu ustanowienia strefy ochrony pośredniej dla ujęć wody Lotnisko i Osiek II.
 4. Uwzględnianie studni głębinowych przy wykonywaniu, wymaganych przepisami Prawa budowlanego, kontroli okresowych obiektów budowlanych, z którymi urządzenia te są funkcjonalnie powiązane.
 5. Wprowadzenie studni głębinowych – jako urządzeń budowlanych – do ksiąg obiektów budowlanych, z którymi to obiektami studnie te są funkcjonalnie powiązane – w części dotyczącej danych technicznych charakteryzujących obiekt.
 6. Uzupełnienie ksiąg obiektów budowlanych o brakujące informacje dotyczące przeprowadzonych kontroli okresowych.
 7. Opracowanie i stosowanie wzorów protokołów z kontroli okresowych stanu technicznego obiektu budowlanego, uwzględniających wszystkie elementy określone w art. 62a Prawa budowlanego.
 8. Założenie oddzielnych ksiąg obiektu budowlanego dla obiektów budowlanych, dla których dotąd prowadzono jedną księgę jako dla obiektu „Stacja uzdatniania wody” w Goli.
 9. Wprowadzenie mechanizmów zapewniających realizację postanowień regulaminu dostarczania wody - w zakresie dotyczącym zapewnienia zastępczego punktu poboru wody każdorazowo w sytuacji awarii przekraczającej cztery godziny, bądź przygotowanie projektu modyfikacji zapisów tego regulaminu, uwzględniających dopuszczalne i uzasadnione odstępstwa od tej reguły.
 10. Uzupełnienie przyjętych zasad higieniczno-sanitarnych dotyczących utrzymywania i eksploatacji cystern i zbiorników o zasady ewidencjonowania wykonanych w powyższym zakresie czynności.
 11. Wdrożenie mechanizmów zapewniających utrzymywanie oznaczenia ustanowionej strefy ochrony pośredniej w należytym stanie technicznym.
 12. Dokonanie demontażu nieaktualnych tablic informacyjnych wskazujących na ustanowienie, dla ujęcia Lotnisko, strefy ochrony pośredniej oraz oznaczenie terenu ujęcia Koźlice I i II tablicami zgodnymi ze wzorem określonym w rozporządzeniu w sprawie wzoru tablic.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, 30 czerwca 2023 r.

Kontroler
Angelika Gagon
Starszy inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
p.o. Dyrektor
Marcin Kaliński

.....
podpis

.....
podpis